

Indbrudscertificering af boliger i Danmark

Juni 2016

TryggeByer

Udgiver: TryggeByer

TryggeByer er en rådgivningsvirksomhed med speciale i de fysiske forholds betydning for kriminalitet og utryghed i konkrete situationer. Se mere på TryggeByer.dk

Udgivelsesår: juni 2016

Forfattere: Karsten Nielsen & Nanna Gabrielsen

Tak til følgegruppen bestående af Tine Aabye (F&P), Jan Alstrøm (Dansk Byggeri), Søren Meyer (Grundejernes Investeringsfond), Maiken S. Poulsen (DBI), Mogens Hansen (Sikkerhedsbranchen), Hans Peter de Place Hansen (DKR), Morten J. Lægaard (Teknologisk Institut) for løbende opbakning og sparring.

En særlig stor tak til arkitekt maa Bo Grönlund for at yde en uundværlig indsats i forhold til løbende drøftelser af centrale aspekter, planlægning af studietur og generel kvalificering af arbejdet med rapporten.

Forord

Danmark ligger i toppen i Europa, når det gælder indbrud i private hjem. Næsten 4 gange i timen bryder tyve ind i et dansk hjem. Det er langt hyppigere end i nabolandene, Sverige, Norge og Tyskland. Og selv om det gennem de senere år er lykkedes at knække kurven og reducere antallet af indbrud, er niveauet stadig meget højt, når det sammenlignes med niveauet i andre lande.

Ser man antallet af indbrud i en historisk sammenhæng, er det også meget højt. I sidste del af 1900-tallet skete der en mangedobling i antallet af indbrud, og det tal har stort set ikke ændret sig de seneste 30 år. De mange indbrud har store konsekvenser for samfundet i form af ressourcer og økonomi og for den enkelte borger i form af tab af ejendom, besvær, samt frygt og bekymring. Det er derfor med god grund, at danske myndigheder og organisationer de senere år har haft stigende fokus på indbrudsproblemet og på forskellig måde har forsøgt at bringe indbrudstallet ned.

Herværende rapport skal ses som et led i denne bestræbelse. Den undersøger muligheden for at indføre en forebyggelsesmetode, som blandt andet i Holland har nedbragt antallet af indbrud i boliger ganske markant. Det drejer sig om en frivillig certificeringsordning med indbrudshæmmende krav, som kan indarbejdes i både den enkelte bolig, i nærområdet og hele boligområdet. Rapporten belyser den hollandske certificeringsordning og vurderer, hvorvidt der er grundlag for at implementere en certificeringsordning i Danmark og i så fald hvordan. Rapportens formål er således ikke at implementere en certificeringsordning – men at vurdere grundlaget for at implementere en hollandsk-inspireret certificeringsordning og pege på mulige måder at gøre det på. Såfremt relevante interessenter måtte ønske det, kan rapporten således efterfølgende indgå i et videre arbejde med at udvikle og implementere en indbrudscertificeringsordning i Danmark.

Rapporten er udfærdiget af TryggeByer og finansieret af Det Kriminalpræventive Råd, Forsikring & Pension, Grundejernes Investeringsfond, Østifterne, Sikkerhedsbranchen og Dansk Låsesmede Forening. Projektet er gennemført i perioden fra oktober 2015 til juni 2016.

En nærmere beskrivelse af den hollandske certificeringsordning findes i en særskilt delrapport udfærdiget af arkitekt maa Bo Grönlund med titlen: "Holland – Trygge boliger. PKVW – the Police Label".

Indhold

Resumé	5
Indledning	7
Den danske indbrudssituation.....	9
Omfanget af indbrud i Danmark	9
Indbrudssituationen i Danmark sammenlignet med andre lande	14
Individuelle konsekvenser af indbrud	14
Samfundsmæssige konsekvenser af indbrud.....	15
Danskernes indbrudsforebyggende tiltag	16
Den hollandske model – Police Label Secure Housing	17
SWOT-analyse af den hollandske model	25
Hvad siger de danske interessenter?	27
Grundlaget for en certificeringsordning i Danmark.....	29
Indbrudscertificering i Danmark.....	31
1. I hvilken grad skal den danske ordning være en kopi af den hollandske?	33
2. Skal ordningen rette sig mod nybyggeri, eksisterende byggeri eller begge?	34
3. Hvor mange indholdsmæssige skalatrin skal ordningen omfatte?	34
4. I hvilken grad skal ordningen tage hensyn til værdimæssig risikoklassificering?	35
5. I hvilken grad skal ordningen tage hensyn til geografisk risikoklassificering?	36
6. Skal ordningen have et fast antal krav eller mulighed for graderet pointtælling?	36
7. Skal ordningen omfatte ét samlet eller flere del-certifikater?	37
8. Hvilket kvalitetssikringssystem skal ordningen baseres på?	38
9. Hvordan skal ordningen forankres organisatorisk?	40
10. Hvordan skal ordningen finansieres?	41
Næste skridt mod en dansk certificeringsordning	43
Gennemførelse af pilotprojekt.....	43
Igangsætning af pilotprojekt.....	43
Konklusion	45
Litteratur	47
Bilag 1: Geografisk fordeling af indbrud i Danmark 2015	49
Bilag 2: Teoretisk baggrund for certificering som indbrudsforebyggende metode.....	52
Bilag 3: Kvalitativ afdækning af udvalgte interessenters syn på en dansk indbrudscertificeringsordning.....	54
Bilag 4: Forslag til projektskitse for pilotprojekt	64

Resumé

Denne rapports formål er dels at vurdere grundlaget for implementering af en indbrudscertificering i Danmark, dels at præsentere og diskutere forskellige scenarier for, hvordan dette kan lade sig gøre.

Målgruppen for rapporten er aktører med en interesse i at udvikle og implementere en indbrudscertificeringsordning i Danmark. Ønsket med rapporten er, at den kan være med til at kvalificere beslutningsgrundlaget i forbindelse med en eventuel implementering af en dansk indbrudscertificeringsordning.

Rapporten indeholder en diskussion af, hvorvidt det i Danmark vil være givtigt at implementere en ordning lignende den hollandske, ligesom den giver bud på, hvordan en dansk certificeringsordning kan udformes, hvad angår forhold som blandt andet organisatorisk forankring, kriminalpræventivt indhold, kvalitetssikring og finansiering. Det sker på baggrund af en redegørelse for den danske indbrudssituation, en kortlægning og vurdering af den hollandske model samt en kvalitativ afdækning af udvalgte danske interessenters syn på en eventuel dansk certificeringsordning.

Rapportens hovedkonklusioner er:

- Den danske indbrudssituation er alvorlig. Indbrudstallet er de seneste år gået ned, men ligger stadig højt såvel i en historisk som i en international sammenhæng.
- Indbrud koster hvert år samfundet flere milliarder kroner. Samtidig har indbrud store konsekvenser for det enkelte offer, hvorfor indbrud ligger højt på listen over emner, som danskerne bekymrer sig om.
- Den hollandske indbrudscertificeringsordning har vist særdeles gode resultater: Undersøgelser viser at ordningen kan nedbringe risikoen for indbrud med over 90% i nybyggeri og med over 70 % i eksisterende boligbyggeri.
- Flere danske interessenter er positivt indstillet over for videre dialog om en dansk indbrudscertificeringsordning. Interessenterne påpeger såvel fordele som udfordringer ved en dansk indbrudscertificeringsordning, men det er TryggeByers vurdering, at ingen nævnte udfordringer har en karakter, som kan eller bør bremse et videre udviklingsarbejde.
- En dansk indbrudscertificeringsordning bør være inspireret af den hollandske men ikke være en direkte kopi. Den bør tage højde for den hollandske models svagheder og være tilpasset de danske vilkår og rammer, som den skal udvikles og implementeres inden for.
- TryggeByer anbefaler en dansk indbrudscertificeringsordning som:
  - ✓ målrettes såvel nye som eksisterende boliger
  - ✓ er helhedsorienteret og omfatter kriterier på tre skalatrin hhv. boligen (skalsikring), bygningskomplekset (grunden og bygningen) og området (byplanlægning og det offentlige rum)

- ✓ baseres på et 3-minutters modstandskrav uanset boligens værdimæssige og geografiske risikoklassificering,
- ✓ baseres på et fast antal krav uden mulighed for vægtning af de enkelte kriterier.
- ✓ består af tre del-certifikater – for hhv. boligen, boligkomplekset og boligområdet – der kan udstedes enkeltvist eller samlet.
- ✓ baseres på et kvalitetssikringssystem bestående af produktcertificering efter europæiske standarder og nationale kravspecifikationer (for delkomponenter), kvalificering af rådgivere, sælgere, kontrollanter og muligvis installatører.
- ✓ forankres i et tværgående partnerskab etableret til opgaven og i et dertil hørende centralt sekretariat ligeledes etableret til opgaven.
- ✓ er brugerfinansieret men med offentlig støtte.
- TryggeByer anbefaler, at der igangsættes et pilotprojekt med henblik på at udvikle og afprøve en indbrudscertificeringsordning i en dansk kontekst.

Indledning

I Danmark er der ikke krav om indbrudssikre døre og vinduer, ligesom der ikke findes frivillige certificeringsprogrammer, der stiller specifikke krav til beskyttelse mod indbrud i private hjem. Overvejelserne om foranstaltninger mod den høje indbrudsrate har imidlertid bragt certificering frem som et muligt tiltag, idet der blandt andet henvises til gode erfaringer i udlandet - først og fremmest Holland.

Som udgangspunkt er tanken bag en frivillig certificeringsordning, at den drives af interesse hos borgere, bygherrer, offentlige myndigheder samt leverandører af materialer og ydelser, og at den skal systematisere og formidle viden om forskellige virksomme metoder, som kan bidrage til færre indbrud.

Andre led i at forstå og håndtere indbrudsproblemet i Danmark er blandt andet tiltag i Energistyrelsen og Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet. Energistyrelsen udgav i 2012 "Vejledning om indbrudssikring af private hjem" og i 2015 rapporten "Analyse af konsekvenserne ved indførelse af indbrudssikringskrav i det danske bygningsreglement". Førstnævnte har til formål at orientere boligejere og lejere af boliger om tekniske og bygningsmæssige tiltag i boligen, der kan bidrage til at forebygge indbrudskriminalitet. Sidstnævnte har til formål at analysere de forventede konsekvenser af at indføre krav til indbrudssikring af bygningsmæssige elementer, bl.a. yerdøre og vinduer i det danske bygningsreglement. Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet udgav i 2015 rapporten "Erfaringer med indbrudsforebyggelse i Holland, England, Sverige og Danmark". Rapporten har til formål at belyse indbrudsforebyggende tiltag, der er særligt effektive i forhold til den enkelte bolig, bygningens design og i boligernes tilknyttede arealer.

I forhold til herværende rapport har den omstændighed, at Holland udmærker sig ved en relativt lav indbrudsrate, ført til dansk interesse for især to hollandske tiltag:

- For det første er der indført en frivillig certificeringsordning: "Police Label Secure Housing". Ud over sikring af boligernes døre, vinduer og låse, mv. indebærer certificeringsordningen, at også nærmiljøet og hele boligområdet indrettes med kriminalpræventive og tryghedsskabende hensyn fx boligområdets størrelse, indretningen af offentlige arealer, parkeringspladser, lyssætning mm.
- For det andet har det siden 1999 været lovpligtigt at udstyre nye boliger med vinduer, døre og låse, som en indbrudstyv med almindeligt håndværktøj skal bruge mindst tre minutter på at bryde op. Dette lovkrav er udviklet på baggrund af den ovenfor nævnte frivillige certificeringsordning, men indeholder kun krav til sikring af selve boligen¹.

De to tiltag har vist bemærkelsesværdige resultater: Hvor certificeringsordningen er anvendt i nybyggeri, er det således lykkedes at sænke risikoen for indbrud med over 90 %, mens

---

¹ Det danske bygningsreglement indeholder ikke indbrudsforebyggende krav på linje med i Hollands, men henviser til DS/EN 14383 – serien "Forebyggelse af kriminalitet - By- og bygningsplanlægning".

risikoen for indbrud er reduceret med 73 % i det eksisterende boligbyggeri alene ved certificering.

På grund af de positive resultater er der fra flere sider udtrykt interesse for en hollandsk inspireret certificeringsordning tilpasset danske forhold. Det gælder blandt andet fra bidragsyderne til herværende rapport.

Spørgsmålet er imidlertid, om de hollandske certificeringserfaringer kan omsættes til konkrete initiativer, som kan implementeres i en dansk kontekst – og i givet fald hvordan det kan ske. Formålet med herværende undersøgelse og rapport er at søge svar på netop disse spørgsmål.

Rapportens datagrundlag

Rapporten baserer sig primært på nedenstående datagrundlag:

- Desk research

Der er foretaget en grundig gennemgang af litteratur og hjemmeside, som beskriver certificeringsordningen i Holland – herunder forskellige evalueringer af ordningen.

- Studiebesøg

Der er gennemført studiebesøg i Holland. Studiebesøget har primært haft til formål at interviewe centrale professionelle aktører involveret i ordningen i Holland med henblik på at perspektivere den foreliggende litteratur på området samt at opnå en mere dybdegående viden om, hvordan ordningen fungerer i praksis. Studiebesøget var tilrettelagt i samarbejde med CCV (hollandsk regeringsstøttet, kriminalpræventivt center).

- Kvalitative interviews med udvalgte interessenter

Der er gennemført kvalitative interviews med 19 udvalgte interessenter i Danmark. Temaerne i de kvalitative interviews har været interessenternes vurdering af fordele og udfordringer forbundet med implementeringen af en frivillig certificeringsordning i Danmark samt deres bud på forudsætningerne for at en eventuel dansk certificeringsordning bliver vellykket.

Den danske indbrudssituation

I dette afsnit belyses den danske situation på indbrudsområdet. Formålet er at belyse den danske indbrudssituation med henblik på bedst muligt at kunne vurdere, hvorvidt en certificeringsordning er relevant som supplement til den eksisterende forebyggelse i Danmark, og hvilke indbrudsmæssige aspekter en eventuel indbrudscertificeringsordning i Danmark skal forholde sig til.

Hovedpointerne vedrørende den danske indbrudssituation er:

- Indbrudstallet er de seneste 6 år gået ned, men ligger i 2015 stadig højt såvel i en historisk som i en international sammenhæng.
- Det reelle indbrudsomfang (og forsøg på indbrud) er større end politiets tal angiver, da indbrud generelt er forbundet med høje mørketal (dvs. ikke anmeldte indbrud).
- Indbrud i beboelse sker langt overvejende i villaer og i række-, kæde- og dobbelthuse – sammenlignet med etageboliger.
- Der er stor geografisk variation i udbredelsen af indbrud i Danmark.
- Der er betydelige omkostninger ved indbrud, både for de direkte ofre og for samfundet generelt.
- Danskerne frygter i høj grad indbrud, men gør kun meget lidt for at forebygge, at det sker.

Læsere som er godt inde i den danske indbrudsproblematik og dets omkostninger, kan evt. springe afsnittet over.

Omfanget af indbrud i Danmark

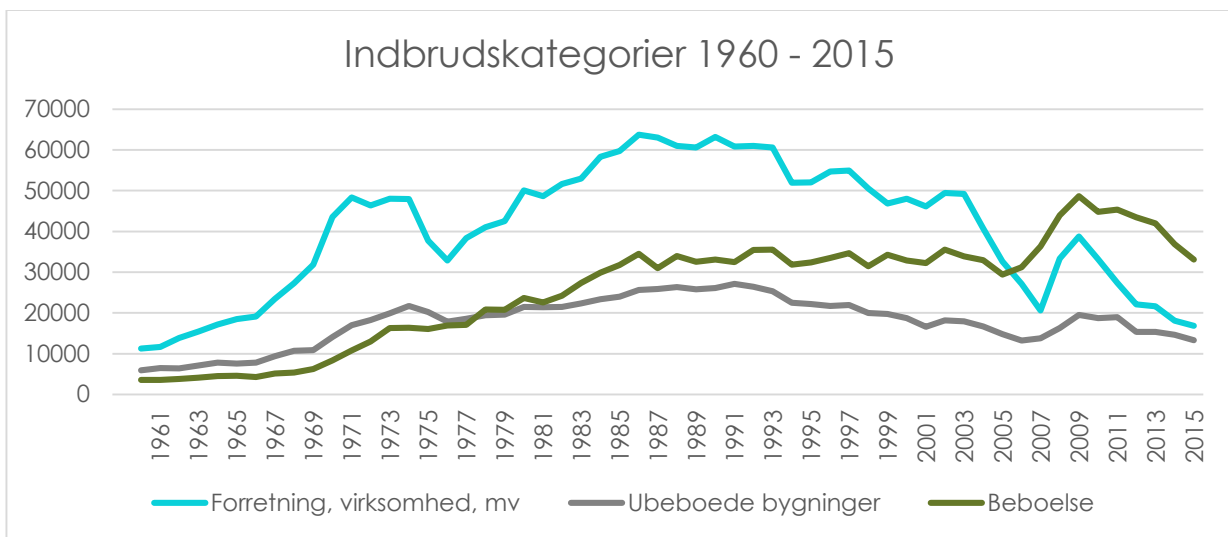
Anmeldelsestallet for indbrudstyveri var relativt lavt og stabilt frem til 1960, men som ved andre former for kriminalitet skete der fra 1960 en voldsom stigning. Anmeldelsestallet for indbrudstyveri er gået ned gennem de senere år, men det ligger stadig meget højt, både når man sammenligner med situationen årtier tilbage og med situationen i andre lande.

I opgørelserne fra både politiet og Danmarks Statistik skelnes der mellem tre kategorier af indbrudstyveri: 1) Indbrud i forretning, virksomheder, mv. (inkl. offentlige bygninger), 2) Indbrud i beboelse og 3) Indbrud i ubeboede bygninger (pulterkamre, skure, ubeboede sommerhuse og lignende)².

Udviklingen i de 3 kategorier fremgår af grafen (baseret på tal fra Danmarks Statistik) på næste side.

---

² Betegnelserne er ændret med tiden, men inddelingen i tre kategorier har været fastholdt under hele perioden fra 1960.

Ved grafens første år - 1960 - var anmeldelsestallene:

Forretninger, virksomheder, mv.: 11.262

Ubeboede bygninger: 5.919

Beboelse: 3.560

I alt: 20.741

Ved det samlede set højeste antal indbrud i 1986 var anmeldelsestallene:

Forretninger, virksomheder, mv.: 63.733:

Ubeboede bygninger: 25.676

Beboelse: 34.493

I alt: 123.902

Ved grafens slutning i 2015 var anmeldelsestallene:

Forretninger, virksomheder, mv.: 16.872

Ubeboede bygninger: 13.342

Beboelse: 33.129

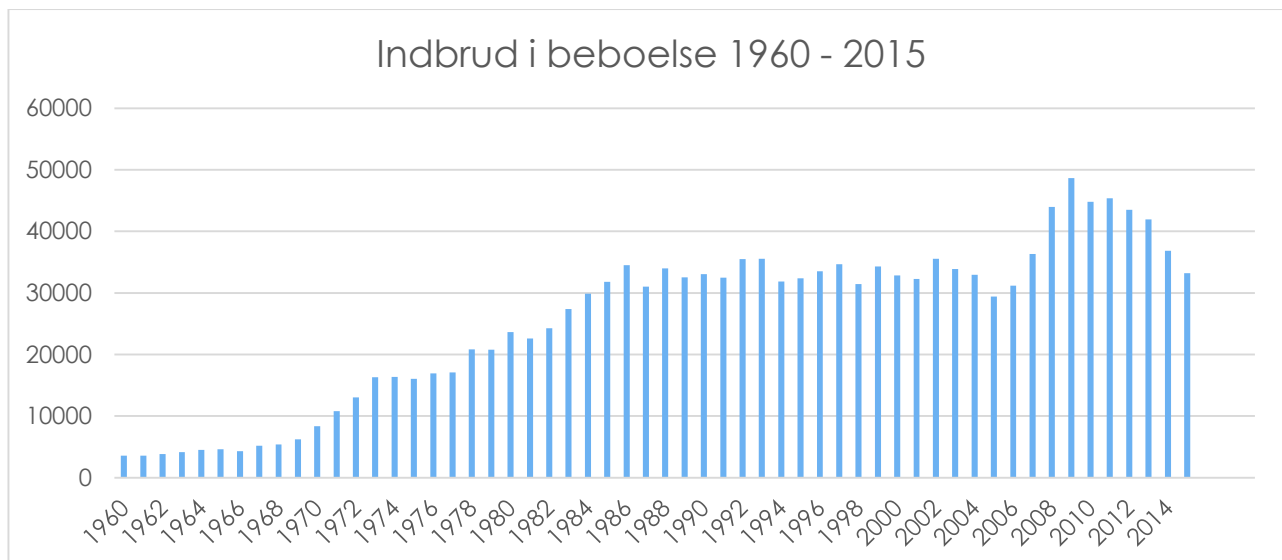
I alt: 63.343

Der er således sket en 6-dobling af det samlede indbrudstal fra 1960 til 1986 - hvorfra det er halveret frem til i dag.

Grafen viser også, at indbrudstallet i forretninger, virksomheder, mv. i næsten hele perioden har ligget langt over tallet for indbrud i beboelse men nu - ligesom tallet for ubeboede bygninger - ligger markant under tallet for beboelse. Forklaringen på det store fald i indbrud i forretninger, virksomheder, mv., angives af Forsikring & Pension at være sikringskrav til virksomhederne siden midten af 1990-erne.

Udviklingen i antallet af indbrud i beboelse har ikke fulgt udviklingen på de to andre indbrudsområder. Som det fremgår af nedenstående graf er indbrud i beboelse ca. 10-doblet i

perioden fra 1960 til 1986, og her har niveauet ligget siden. I 2009 var der endda tale om mere end 13 gange flere indbrud end i 1960. Som det fremgår toppede det anmeldte indbrudstal i 2010. Siden er tallet gået ned, men ligger stadig højt historisk set. De seneste års nedgang er således relativ.

Grafen er baseret på tal fra Danmarks Statistik.

Omfanget af forsøg på indbrudstyveri

En del af de ovennævnte indbrudstyverier er ikke blevet gennemført – men er derimod forsøg på indbrud. Rigspolitiets Statistikafdeling oplyser følgende³:

Periode	2011	2012	2013	2014	2015
Antal anmeldte indbrudsforsøg	6189	5777	5777	5309	4514

Forsøg på indbrud er interessante i denne sammenhæng, fordi det må antages, at jo bedre borgerne beskytter sig mod indbrud, jo flere forsøg vil der ske på bekostning af gennemførte indbrudstyverier. Indbrudscertificering vil derfor antageligt føre til flere forsøg i forhold til gennemførte indbrud. På nuværende tidspunkt udgør forsøg ca. 1/7 af de samlede indbrud.

”Mørketal” - indbrud eller indbrudsforsøg, der ikke anmeldes til politiet

En del indbrud og indbrudsforsøg anmeldes ikke til politiet. Det kan der være mange grunde til, men især må det antages, at indbrud begået i kollegieværelser og i boliger, hvor beboerne ikke har forsikring, ikke anmeldes til politiet. Politiets tal giver derfor ikke nødvendigvis et retvisende billede af indbrudssituationen i Danmark. Omfanget af ikke-anmeldte forhold kaldes ”mørketal”.

³ Bemærk at tallene indgår i det samlede tal for indbrudstyveri i beboelse.

Mørketallet fremkommer ved at sammenligne politianmeldelser med resultater af såkaldte "offerundersøgelser", hvor et repræsentativt udsnit af befolkningen interviewes om selvoplevet kriminalitet. Forskellige undersøgelser viser varierende mørketal.

Tryghedsindex i Københavns Kommune for årene 2009 – 2014 viser et gennemsnitligt mørketal for indbrud på 45,9 %.

Den landsdækkende offerundersøgelse "Udsathed for vold og andre former for kriminalitet" viser følgende anmeldelsesprocent fordelt efter indbrud og indbrudsforsøg:

År	Indbrud	Indbrudsforsøg	Indbrud og forsøg
2012	92%	65%	87%
2013	92%	61%	86%
2014	86%	-	86%

Anmeldelsesprocenten er ifølge offerundersøgelsen i nogen grad bestemt af det stjåltes værdi, idet næsten alle indbrud, hvor det stjåltes værdi er mere end 500 kr., anmeldes til politiet, mens det langt fra er tilfældet, når det stjåltes værdi er mindre end 500 kr.

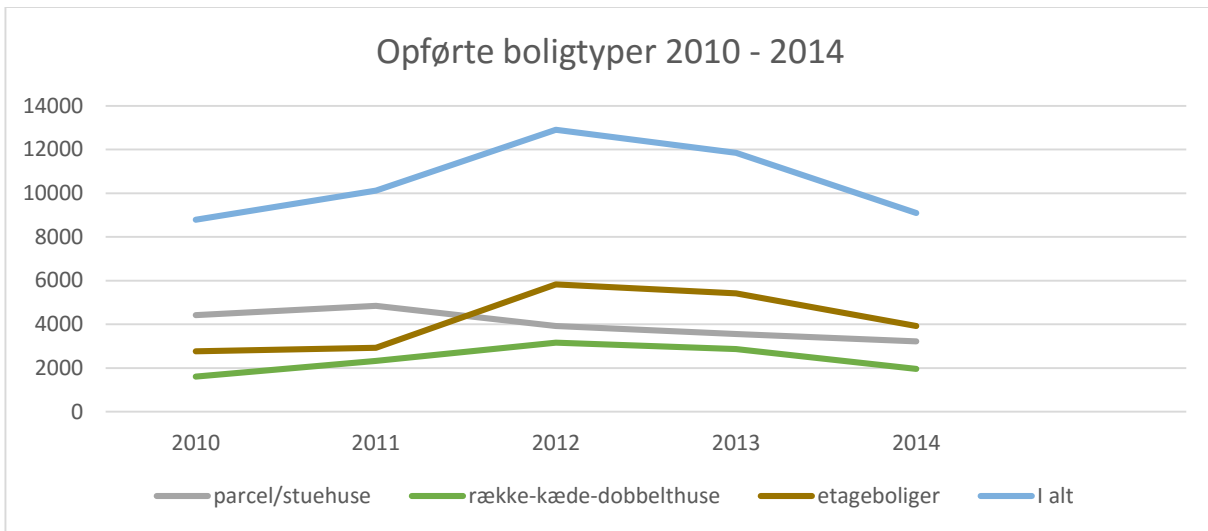
Der er på denne baggrund ingen tvivl om, at det faktiske indbrudstal, herunder forsøg på indbrud, er højere end politiets data. I førnævnte offerundersøgelse har man beregnet, hvor mange borgere og hvor stor en andel af befolkningen som udsættes for indbrud og indbrudsforsøg i deres bolig om året. Resultatet er at 116.000 personer i 2014 blev udsat for indbrud/indbrudsforsøg, hvilket svarer til 2,8 % af befolkningen (16-74 år).

Befolkningstal og udvikling i antal boliger i Danmark

Omfanget af indbrud skal naturligvis ses i forhold til både befolkningstal og hvor mange og hvilke boliger, der findes. Befolkningstallet er grundlag for beregning af, hvor stor en del af befolkningens boliger, som udsættes for indbrud, ligesom det også antages, at der er flere indbrudstyper, jo større befolkningstallet er.

I perioden fra 1960 til 2015 er befolkningstallet steget fra 4,6 million til 5,7 million, mens antallet af boliger er steget fra godt 1,4 million til godt 2,6 million (afrundede tal fra Danmarks Statistik). Gennemsnitligt er der bygget mere end 20.000 boliger pr. år i denne periode, hvor husstandene samtidig er blevet mindre (gennemsnit 2,2 personer pr. bolig i 2015).

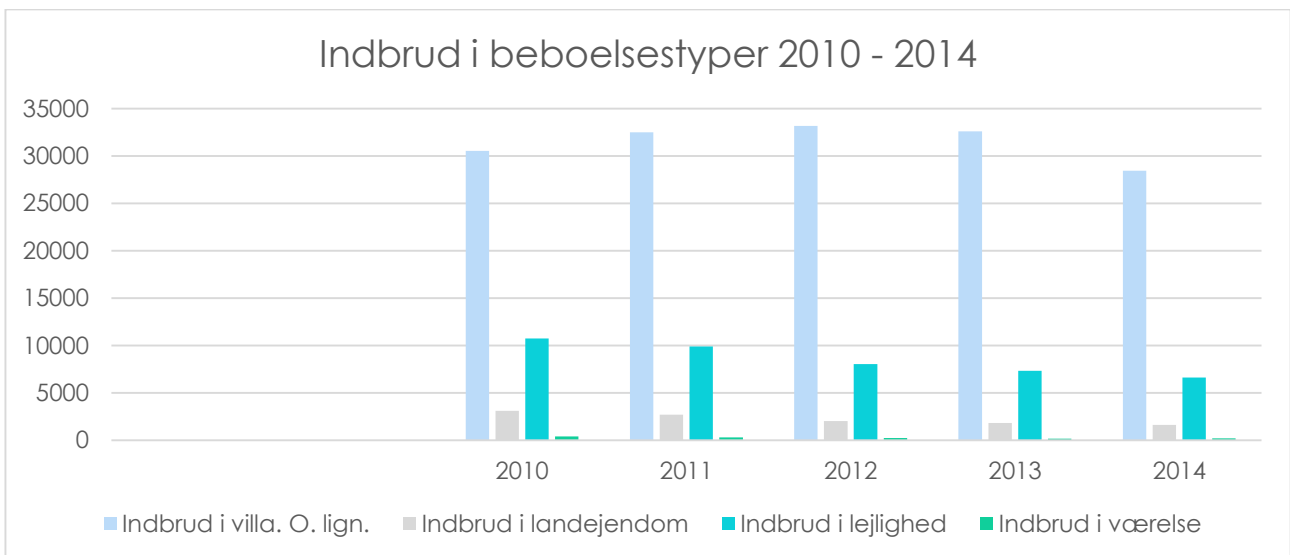
Antallet af nyopførte boliger har betydning ved en certificeringsordning og ses af nedenstående graf at ligge mellem 8.800 og 12.900 boliger for perioden 2010 – 2014 – og således væsentligt under gennemsnittet for hele perioden fra 1960. Forholdet mellem forskellige boligtyper har også betydning ved en certificering, da både forebyggelsesmetoder og indbrudsrisiko er forskellige ved forskellige boligtyper. I de seneste år er der opført flere etageboliger end hhv. parcel/stuehuse og række-kæde-dobbelthuse uden, at det dog har ændret ved, at der stadig er en høj andel af parcelhuse i Danmark (Tal fra Danmarks Statistik).

Indbrud i forskellige boligtyper

Indbrud i beboelse sker langt overvejende i villaer (ovenfor benævnt parcel/stuehuse) og i række-, kæde- og dobbelthuse – sammenlignet med etageboliger. Risikoen for indbrud er således 3-4 gange større i en bolig i en af de to førstnævnte kategorier end i en etagebolig.

Det numeriske indbrudstal for hovedkategorierne af boliger for perioden 2010 – 2014 fremgår af nedenstående graf. Kategorien parcel/stuehus er her slået sammen med række-, kæde- og dobbelthuse og opdelt efter beliggenhed i hhv. bymæssigt eller landligt område – i sidstnævnte tilfælde betegnet som landejendom (Tal fra Danmarks Statistik).

Indbrudsrisikoen i boligtyperne i forhold til antallet af boliger er af TryggeByer beregnet på baggrund af ovennævnte tal fra 2014 til gennemsnitligt hhv. 1,9 % for parcel/stuehuse samt række-kæde og dobbelthuse og 0,7 % for etageboliger pr år. Antallet af de to nævnte boligkategorier er i 2015 hhv. 1.545.000 enheder og 1.013.000 enheder.

Udsathed for indbrud i forhold til geografi

Sammenligning af indbrudshyppigheden i landets kommuner viser store forskelle i forhold til kommunernes geografiske placering. Generelt er der større indbrudshyppighed i større bykommuner og forstadskommuner, hvorimod fx danske øer har markant lavere indbrudshyppighed. Den mindst udsatte kommune, Ærø, er fx 11 gange mindre udsat for indbrud end den mest udsatte kommune, Gribskov (forskell i indbrudsrisiko for kommunerne fremgår af bilag nr. 1 – udregnet af TryggeByer på baggrund af tal fra Rigspolitiet).

De geografiske forskelle i indbrudsrisikoen i Danmark har betydning for overvejelser om differentierede certificeringskrav eller ensartede krav. Det kan fx være relevant med lempelige krav i mindre udsatte dele af landet.

Indbrudssituationen i Danmark sammenlignet med andre lande

Som nævnt er Danmark i et internationalt perspektiv hårdt ramt af indbrud. De nyeste tal (2014) viser, at Danmark har flere indbrud end Norge, Sverige og Tyskland tilsammen, målt pr. indbygger. Danmark har 6,6 gange så mange indbrud som Norge, 2,5 gange så mange indbrud som Sverige og 3,5 gange så mange indbrud som Tyskland (Danmarks Statistik).

Individuelle konsekvenser af indbrud

Indbrud har såvel økonomiske som mentale konsekvenser for det enkelte offer.

Økonomiske konsekvenser

En undersøgelse af danskernes udsathed for kriminalitet viser, at det gennemsnitlige tab pr indbrud i 2014 var 20.000 kr. (Pedersen et al 2015).

Samlet set blev der i 2014 stjålet for 1,1 milliard kr. Beløbet er alene udtryk for ofrenes vurdering af det stjåltes værdi - udgifter til udbedring af skader på boligen eller andre omkostninger efter selve indbruddet er ikke indeholdt.

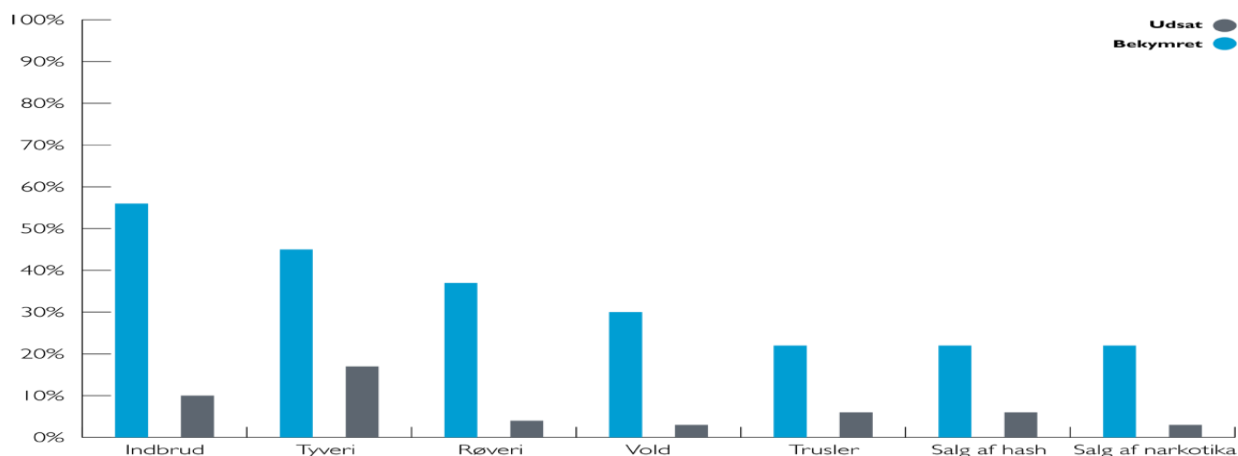
Der findes ikke tal, der alene omhandler erstatning for skader på bygninger efter indbrud. Ifølge Forsikring & Pension udgjorde erstatningerne for skader på bygninger efter såvel tyveri som hærværk i 2014 126 millioner for villaer og 59 millioner for store beboelsesejendomme. Samme år var der 19.462 skader på villaer og 3.556 skader på store beboelsesejendomme. Det betyder at udgiften pr. skade er 6.474 kr. for villaer og 16.592 for store beboelsesejendomme.

Mentale konsekvenser

Udover de økonomiske konsekvenser har indbrud en række mentale og følelsesmæssige konsekvenser. Af Trygfondens landsdækkende tryghedsmåling (2015) fremgår, at næsten hver fjerde frygter at blive udsat for indbrud.

Grafen nedenfor viser forskellen mellem faktisk udsathed og bekymring ved forskellige kriminalitetstyper. Den viser, hvor stor en andel af borgerne i København, der henholdsvis bekymrer sig for og rent faktisk har været udsat for forskellige kriminalitetstyper/gener (Kø-

benhavns Kommunes tryghedsundersøgelse 2015). Som det fremgår af grafen, er indbrud dén form for kriminalitet, som bekymrer borgerne mest.

Samfundsmæssige konsekvenser af indbrud

Indbrud har ikke alene konsekvenser for det enkelte offer. Indbrud har også store samfundsøkonomiske konsekvenser⁴.

Man kan tale om direkte og indirekte omkostninger for samfundet som følge af kriminalitet. De direkte omkostninger vedrører driften af strafferetsplejen, såsom politiet, domstolene og kriminalforsorgen samt konsekvensen af kriminaliteten, såsom forsikringsudgifter. Indirekte omkostninger dækker fx over, at en stor produktiv indsats går med at forhindre kriminalitet, og at fængselsindsatte i stedet kunne have udført produktivt arbejde på arbejdsmarkedet.

Der findes desværre – så vidt vi er orienteret – ingen modeller for beregning af udgifterne forårsaget af indbrud alene. Rockwoolfonden nærmer sig dog i et forskningsprojekt, hvoraf følgende udgifter for 2015 fremgår:

Politiet (alene efterforskning og forfølgning af strafbare forhold)	2.520 mio. kr.
Domstolene (alene straffesager)	301 mio. kr.
Kriminalforsorgen: Årets resultat 2005	2.231 mio. kr.
Forsikringselskaberne: udbetalt erstatning ved indbrud	995 mio. Kr. ⁵
I alt	6.047 mio. Kr.

Til trods for at tallene er behæftet med en vis usikkerhed, fordi de ikke dækker indbrud alene, er der ingen tvivl om, at indbrud medfører store samfundsmæssige udgifter.

⁴ Indbrudskriminalitet har udover økonomiske konsekvenser også en miljømæssig konsekvens. I Storbritannien er der foretaget miljømæssige beregninger af omkostningen ved indbrudstyveri i beboelse ud fra det stjålne værdi, reparation af skader efter indbrud, genanskaffelse, offerrådgivning, sundhedstjeneste og strafferetspleje. Det årlige udslip af CO₂ er for 2007 beregnet til 716.250 tons som følge af indbrudstyveri (Pease et al 2011).

⁵ Bemærk venligst at tallene ikke dækker udgifter til bygningsskader dvs. ødelagte døre, vinduer mm. i forbindelse med indbrud. Udgiften er således større end angivet her.

Danskernes indbrudsforebyggende tiltag

For at imødegå indbrudsproblemet er der gennem årene udgivet en række vejledninger om indbrudsforebyggelse i Danmark. De handler om alt fra nabo hjælp og skalsikring til tryghedsvandringer og byplanlægning. Alligevel gør danskerne generelt mindre for at beskytte deres hjem mod indbrud end borgere i andre lande (Justitsministeriets 'Indbrudspakke' 2010). Den hollandske kriminolog, Jan Van Dijk, har sammenholdt danske offerundersøgelser med den faktiske risiko for at blive udsat for indbrud. Han konkluderer, at danskerne sammenlignet med andre landes befolkninger er forholdsvis "ubekymrede" omkring forebyggelse af indbrud⁶, set i forhold til hvor forholdsvis almindeligt forekommende denne forbrydelse er. Som følge af denne "underbekymring" foretages der kun få investeringer i indbrudsbeskyttelse i de danske hjem (Dijk 2013). Denne analyse underbygges af tal fra Forsikring & Pension, som anslår, at op mod 90 % af danskerne beskytter sig imod indbrud, men at der ofte er tale om "bløde" tiltag, såsom automatiske lystændere eller uformelle aftaler med naboen om at holde øje med boligen⁷. Således er det kun ca. 33 % af de danskere, som har oplevet indbrud i deres nærområde, der anskaffer sig indbrudssikre låse, og 15 % der får installeret en indbrudsalarm (Nielsen et al 2014)⁸.

I denne sammenhæng er det desuden bemærkelsesværdigt, at flertallet af befolkningen ikke regner med hjælp fra politiet, hvis de bliver udsat for trusler eller indbrud. Deltagerne i Trygfondens tryghedsmåling (2015) er spurgt, i hvilken grad de forventer at få den hjælp af politiet, som man i praksis har brug for ved indbrud i hus. Her forventer 68 % slet ikke, i mindre grad eller kun i nogen grad at få hjælp, mens 30 % i høj grad og i meget høj grad forventer hjælp.

Danskerne frygter således – med god grund - indbrud og forventer ikke at få den nødvendige hjælp af politiet, hvis de skulle blive udsat for indbrud. Alligevel gør danskerne kun meget lidt for at forebygge at blive udsat for indbrud.

---

⁶ Ikke at forveksle med bekymring for at blive udsat for indbrud.

⁷ I forhold til hårde tiltag til skalsikring

⁸ Denne tendens fremgår ligeledes af Statens Byggeforsknings Instituts undersøgelse "Tryghed i parcelhusområder", (2006), som viser, at de fleste mennesker er opmærksomme på, at de kan blive udsat for indbrud. Alligevel tages truslen sjældent alvorligt, og beboerne foretager sig først noget i forhold til at indbrudssikre boligen, når de har været udsat for indbrud.

Den hollandske model – Police Label Secure Housing

Det følgende er en kort og opsummerende præsentation af den hollandske indbrudscertificeringsordning. Med mindre andet specifikt er angivet bygger den på rapporten "Holland – Trygge boliger, PKVW – the Police Label", udarbejdet af arkitekt maa, Bo Grönlund. Rapporten er et supplement til foreliggende rapport og indeholder en detaljeret beskrivelse af den hollandske certificeringsordning.

Hvad er Police Label Secure Housing?

Police Label Secure Housing er en hollandsk certificeringsordning af boliger og boligområder. Certifikatet kaldes PKVW – Politicertifikat Bo Trygt (Politie Keurmerk Veilig Wonen). Formålet med PKVW er primært indbrudsforebyggelse men også forebyggelse af tyveri af og fra biler, tyveri, hærværk og uciviliseret adfærd samt reduktion af utryghed i relation hertil.

Hvad er det teoretiske udgangspunkt for PKVW?

PKVW baserer sig på en situationel tilgang til kriminalitet og kriminalitetsforebyggelse. Den situationelle tilgang tager udgangspunkt i selve kriminalitetssituationen og har fokus på, hvad der i den konkrete situation henholdsvis hæmmer eller fremmer kriminalitet. Kriminalitetsforebyggelsen består i at påvirke den potentielle kriminalitetssituation ved at forhindre eller besværliggøre adgang til kriminelle mål, øge risikoen for opdagelse eller mindske udbyttet af en kriminel handling mm. Ud fra denne forståelse af kriminalitet og forebyggelse er det meningsfuld at inddrage andre aktører end politiet i arbejdet med at forebygge kriminalitet. Også organisationer, foreninger og borgere har nemlig direkte indflydelse på, hvor nemt eller vanskeligt det er at begå kriminalitet fx ved at beskytte sig mod indbrud ved hjælp af en certificeringsordning⁹. (For en nærmere beskrivelse af det teoretiske udgangspunkt henvises til bilag 2).

Hvordan blev PKVW udviklet og implementeret i Holland?

Udviklingsarbejdet med PKVW startede i 1994 i en af Hollands daværende politikredse. Initiativtagerne var Politiet, Indenrigsministeriet og Justitsministeriet. I 1995 kom yderligere to politidistrikter med i forsøget, og i 1996 udkom den første håndbog for nye boliger. I 1997 var samtlige politikredse med, og den første håndbog for eksisterende boliger udkom.

Den formelle ledelse af ordningen blev varetaget af SEV (Housing Experiments Steering Group) – en styregruppe forankret i Indenrigsministeriet, som ligeledes støttede projektet økonomisk. SEV blev superviseret af Ministry of Interior. Politikredsenes arbejde blev understøttet af Secure Housing Service Centre – et af SEV til opgaven oprettet PKVW rådgivnings- og informationscenter, som havde til opgave at støtte udviklingen og udbredelsen af ordnin-

---

⁹ I forbindelse med situationel kriminalitetsforebyggelse tales ofte om risikoen for forskydning af kriminaliteten til andre geografiske områder, andre kriminelle mål, andre tider eller andre kriminalitetsformer – såkaldt "displacement". Forskningen viser imidlertid at displacement kun i meget lille grad finder sted og at der i mange tilfælde er tale om spredning af nytte som resultat af situationelle indsatser.

gen i udviklingsperioden. I 1998 blev PKVW gjort til en officiel ordning i Holland med håndbøger og eget logo "Politimærket for Trygge Boliger". Certifikaterne blev udstedt af Police Label Secure Housing Committees eller politiets projektledere i de forskellige politiregioner.

I 1998 blev der gennemført en evaluering af PKVW. Evalueringen viste, at ordningen stadig var sårbar og trængte til videre udvikling, forankring og udbredelse, men at resultaterne var gode nok til, at ordningen kunne fortsætte i drift. I evalueringen blev der sat spørgsmålstegn ved ordningens fortsatte forankring hos politiet, fordi projektet i udviklingsperioden havde vist sig dels stort og langstrakt, dels meget arbejdskrævende for politiet. Det kunne derfor have gavn af en bredere organisatorisk forankring.

Pr. 1.1.1999 blev ordningen implementeret som drift, og "Secure Housing Service Centre" blev nedlagt. Politiet fortsatte med at være hovedansvarlige for PKVW, men Nederlands Politie Instituut overtog PKVW mærket.

I 1999 blev en del af certificeringsordningen indskrevet i det hollandske bygningsreglement. Det var hermed forankret i lovgivningen, at byggematerialer, herunder døre og vinduer, skal kunne modstå indbrud i mindst 3 minutter. Bestemmelsen gælder for alt nybyggeri af boliger, men ikke for eksisterende byggerier.

I 2004 blev den kriminalpræventive effekt af PKVW-ordningen evalueret igen, og på baggrund heraf besluttede Indenrigsministeriet, at PKVW var udviklet nok til at kunne varetages lokalt af kommunerne i stedet for af politiet. I 2005 blev den centrale administration af PKVW derfor overført til CCV – forkortelse af Center for Crime Prevention and Safety - et statsligt støttet kriminalpræventivt institut nedsat af Indenrigsministeriet og Justitsministeriet i 2002. Ansvar for markedsføring samt PKVW i nybyggeriet blev placeret i kommunerne, og det udførende ansvar for sikring af eksisterende boliger og certificering af disse placeret hos PKVW-certificerede-sikkerhedsfirmaer (PKVW sikkerhedsfirmaerne). Kontrol og certifikater i de nye boliger varetages herefter af certificeringsinstitutter, og for de eksisterende boliger af PKVW-certificerede sikkerhedsfirmaer. Begge håndbøger blev opdateret efter overgang til CCV med nye udgaver i 2008, 2011 og 2015.

Hvordan er PKVW organiseret og forankret i dag?

Følgende aktører er i dag involveret i den hollandske certificeringsordning:

- Ministeriet for Tryghed og Justits: Politisk ansvarlig, opsyn med CCV/PKVW, finansiering.
- CCV: Ansvarlig for de centrale dele af PKVW systemet fx håndbøgerne, koordinering, hjemmeside, og andre kommunikative opgaver.
- PKVW-certificerede sikkerhedsfirmaer (knap 300 stk.): Rådgiver, installerer, certificerer - primært enkeltboliger.
- PKVW projektrådgivere: Rådgiver og certificerer i forbindelse med større projekter.
- Inspektører: Inspektion af godkendte sikkerhedsfirmaer og rådgivere, overblik over godkendte firmaer og rådgivere.
- SKG og SKH: Udfører produkttests – og godkendelser samt udarbejder og opdaterer produkt- og producentlister.

- Uddannelsesudbydere: Planlægning og gennemførelse af to forskellige PKVW uddannelser (hhv. sikkerhedsfirmaer og rådgivere) samt opdateringsdage.
- Eksaminationsorgan: Eksaminering i forbindelse med gennemførelse af PKVW-uddannelser.
- Kommuner: Støtter og implementerer PKVW i praksis
- Politiet: Har ikke længere en formel rolle i PKVW.

Hvad indebærer PKVW i praksis?

PKVW er bygget op omkring to manualer – én for nybyggeri og én for eksisterende byggeri (defineret som mere end 2 år gammelt). De to manualer beskriver en række kriterier, hvoraf hovedparten er obligatoriske, mens et mindre antal er anbefalinger. Kun de obligatoriske er pointgivende i forhold til certificeringen. Kriterierne er kategoriseret ud fra en række overordnede kategorier, som hver udgør et nødvendigt skalatrin i den kriminalpræventive planlægning. Håndbogen for eksisterende boliger er bygget op omkring tre overordnede kategorier, mens håndbogen for nye boligområder er bygget op omkring fem overordnede kategorier.

De fem overordnede kategorier og tilhørende kriterier vedrørende nybyggeri er følgende:

1. Byplanlægning og bydesign

- Synlige gang- og cykelruter (obligatorisk)
- Udformning af vej- og stisystemer (obligatorisk)
- Skala, boligdifferentiering og bygningshøjde bør være tryk, varieret og identitetsgivende (anbefaling)
- Sammenhæng med omkringliggende bebyggelser - maks. 100 meter (anbefaling)
- Klare og lettilgængelige koblinger på bydelsniveau (anbefaling)
- Områder til rekreation og afslapning (anbefaling)
- Let tilgængelige og trygge servicefaciliteter i bydelen (anbefaling)

2. Offentlige områder

- Offentlig belysning (obligatorisk)
- Tryk udendørs parkering (obligatorisk)
- Trykke fælles parkeringsgarager (obligatorisk)
- Fælles udendørsarealer i boligområdet (obligatorisk)
- Trykke stoppesteder for offentlig transport (anbefaling)
- Trykke bymøbler og lokale faciliteter (anbefaling)
- Plan for ren- og vedligeholdelse af det offentlige rum (anbefaling)

3. Byggegrunden

- Trykke bagside-stier (obligatorisk)
- Trykke opbevaringsrum, skure eller private garager (obligatorisk)
- Udformning og placering for enfamiliehuse – tryk forside: (anbefaling)
- Udformning og placering for enfamiliehuse – tryk bagside (anbefaling)
- Tryk opdeling og placering af bygninger (anbefaling)
- Tryk indhegning på potentielt udsatte steder (anbefaling)

4. Bygningen

- Beboelsesbygninger - størrelse og adgangsforhold (obligatorisk)
- Trygge passager gennem bygninger (obligatorisk)
- Inviterende, men trygge indgangspartier (obligatorisk)
- Trygge indgangsdøre til fælles områder, fx cykelrum og opbevaringsområder (obligatorisk)
- Belysning i fællesrum (obligatorisk)
- Sikre døre til fælles rum og funktioner (obligatorisk)
- Fælles opbevaringsfaciliteter (obligatorisk)
- Trygge og praktiske opbevaringsfaciliteter (obligatorisk)
- Skalsikring af opbevaringsrum (obligatorisk)
- Andre servicefaciliteter i beboelsesbygninger skal være trygge for beboerne (obligatorisk)
- Fælles parkeringsgarage skal være trygt og praktisk (obligatorisk)
- Fælles cykelrum skal være trygt (obligatorisk)
- Plan for ren- og vedligeholdelse af bygninger (anbefaling)

5. Boligen

- Udsyn til de offentlige rum udenfor (obligatorisk)
- Gennemsigtige indgangsdøre med belysning (obligatorisk)
- Indbrudssikre døre (obligatorisk)
- Indbrudssikre vinduer og ventilationshuller (obligatorisk)
- Indbrudssikre individuelle garager (obligatorisk)
- Indbrudssikre opbevaringsrum/skure (obligatorisk)
- Røgalarm (obligatorisk)
- Information og kommunikation (anbefaling)

Håndbogen for nye boliger omfatter 25 obligatoriske kriterier, mens håndbogen for eksisterende boliger indeholder 21 obligatoriske kriterier.

Hvert kriterium er oversat til en kravspecifikation, som definerer, hvad der er påkrævet samt specifikationer for, hvordan kravet skal opfyldes. Der lægges vægt på effekten frem for metoden, og tanken er, at manualerne skal fungere som en guide til at få tænkt de nødvendige kriminalpræventive hensyn ind helt fra starten af nye bygge- og renoveringsprojekter.

I 2015 blev certifikatet opdelt i tre selvstændige certifikater for såvel nye som eksisterende boliger¹⁰: 1) boligen, bygningskomplekset (grunden og bygningerne) 3) Området (byplan og offentlige rum. De tre certifikater kan udstedes hver for sig eller samlet. Samlet udgør de det totale Police Label Secure Housing for hhv. eksisterende eller nye boliger.

---

¹⁰ Før 2015 var opdelingen alene gældende for eksisterende boliger.

Hvordan foregår PKVW certificeringsprocessen i praksis?

Større projekter

Pr. november 2015 findes der 10-12 PKVW projektrådgivere i Holland. Projektrådgiverne kan involveres i større projekter med boligbyggeri uden at det dog er et krav om certificering. Rådgivningsprocessen initieres af de aktører, som igangsætter byggeprojektet fx boligorganisationen eller projektudvikleren, dvs. de aktører som har beslutningskompetence i forhold til, hvordan projektet gennemføres. Certificeringen af byggeriet foretages efter inspektion ved en autoriseret inspektør.

Mindre projekter

Pr. november 2015 findes der knap 300 certificerede PKVW-sikkerhedsfirmaer dvs. firmaer, hvor mindst en medarbejder har gennemført det særlige PKVW kursus for PKVW forebyggelsesrådgivere. De PKVW-certificerede sikkerhedsfirmaer er blandt andet byggemarkeder, alarmfirmaer og andre firmaer, som på forskellig vis arbejder med indbrudsforebyggende rådgivning, salg og installation. Forebyggelsesrådgivernes primære kunder er beboere, som ønsker at certificere deres eksisterende bolig. Forebyggelsesrådgiverne rådgiver, sælger og installerer sikkerhedsprodukter og udsteder PKVW certifikater efter udført arbejde. Beboere kan desuden selv købe og installere det krævede udstyr, hvorefter det PKVW-certificerede sikkerhedsfirma inspicerer og udsteder certifikatet.

Samtlige PKVW certificeringsgodkendelser udløber efter 10 år med mindre der gencertificeres.

Hvordan fungerer uddannelsesdelen af PKVW, og hvad består den af?

Til PKVW knytter sig tre typer af kurser:

PKVW forebyggelsesrådgiver

For medarbejdere ved PKVW-certificerede sikkerhedsfirmaer. Kurset varer 2-3 dage afhængig af den enkelte deltagers byggefaglige kompetence. Kurset fokuserer på renovering af eksisterende bygninger og dækker emner som fx baggrunden for PKVW, typiske indbrudsmetoder, belysning, samarbejde med politiet, certificerede produkter mm.

Opdateringskursus målrettet forebyggelsesrådgivere.

For medarbejdere som allerede har gennemført PKVW forebyggelsesrådgiver-uddannelse. Kurset varer en dag og tilbydes hvert andet år. Kurset dækker emner i lighed med kurset til PKVW forebyggelsesrådgiver med vægt på forhold, som har ændret sig de seneste to år.

PKVW projektrådgiver: For rådgivere i forhold til større byggeprojekter

For personer som ønsker at udføre rådgivning i forbindelse med større byggeprojekter. Kurset varer 3-4 dage. Kurset fokuserer på rådgivning i forhold til nye boligområder og dækker emner som fx bygningskrav for nye bygninger, byplanlægning, planlægningsprocessen, involvering af relevante aktører mm. Kurset er bredere og mere omfattende end uddannelsen til PKVW forebyggelsesrådgiver.

For alle tre kurser gælder, at de udbydes af to private uddannelsesudbydere hhv. Minerva-Bv og Beveilingingscentrum, som afvikler kurserne flere forskellige steder i Holland. CCV er ansvarlig for at fastlægge kursernes faglige indhold og for at udarbejde uddannelsesmateriale.

Hvordan ser PKVW mærket ud, og hvordan kan det bruges?

PKVW har eget mærke. Mærket bruges i forskellige sammenhænge – såvel på enkeltboliger, boligområder og produkter (fx låse, håndtag, greb mm), som er certificerede i forhold til PKVW. Der er intet krav om, at certificerede boliger og produkter skal bære mærket. Det viste mærke er PKVW-sikkerhedsfirmaernes godkendelsesmærke. Det egentlige PKVW-mærke udgøres af firkanten i midten.

Hvad koster det at få en bolig PKVW-certificeret?

Vollaard og van Ours har i 2011 undersøgt de prismæssige aspekter af PKVW. Ifølge deres undersøgelse koster det ca. 430 euro som en ekstra udgift at få nye boliger indbrudscertificerede, hvilket svarer til ca. 0,2 % af den samlede boligpris. Det forudsætter, at certificeringskravene tænkes ind fra starten af byggeprocessen. Prisen for en PKVW-certificering af en eksisterende bolig afhænger af udgangsniveauet og af hvor mange døre og vinduer, der kan nås fra boligen udefra. Prisen kan derfor variere meget. Udgifterne til gencertificering af PKVW efter 10 år er ca. 35 euro for selve certifikatet. Hertil kommer udgifter til inspektion og evt. nødvendig forbedring. Flere forsikringsselskaber giver 10-30 % rabat til PKVW-certificerede boliger.

Hvordan er PKVW lovgivningsmæssigt forankret?

PKVW er en frivillig certificeringsordning. Siden 1999 har det dog været forankret i lovgivningen, at den del af ordningen, som omhandler selve boligen, herunder døre og vinduer, skal kunne modstå indbrud i mindst 3 minutter. Dette krav skal være opfyldt for alle nye boligbyggerier, mens det er frivilligt i forhold til renovering af eksisterende boliger.

Bouwbesluit 2012 (Bygningsreglementet 2012) artikel 2129, 2130 og 2131 omhandler forebyggelse af indbrud i nye boliger samt i boliger, hvor der bliver bygget til. Døre, vinduer, rammer og lignende konstruktionselementer under en vis højde fra jorden skal være indbrudssikrede i sikringsklasse 2 (3 minutter) i følge NEN 5096. Låse og hængsler skal være af høj kvalitet mht. indbrudssikring samt bidrage til social sikkerhed.

Med indbrudsforebyggelse indskrevet i bygningsreglementet er alle nye boliger i Holland siden ca. 2001 indbrudssikrede, men det betyder ikke, at de dermed bliver PKVW certificerede. Det kræver nemlig en særlig certificeringsprocedure, som ikke er lovpligtig.

Hvordan fungerer den hollandske produktcertificering knyttet til PKVW?

PKVW baserer sig på sikringsklasse 2 (3 minutters modstandsdygtighed) og tager udgangspunkt i boliger i risikoklasse 1, svarende til værdier i boligen på maksimum 50.000 euro. For boliger med større værdier anbefales yderligere sikringstiltag svarende til sikringsklasse 3 (5 minutters modstandsdygtighed).

De mest centrale standarder i forhold til PKVW er:

- NEN 5096 vedrører modstandskraft mod indbrud for facadeelementer. Standarden omhandler både klassificering og test. NEN 5096 bygger på EN 1627-30, men er ikke identisk. Blandt andet anbefaler NEN 5096 mindre mål på ikke-sikrede åbninger.
- NEN 5089 vedrører modstandskraft mod indbrud for bygningskomponenter, som er mindre end hele vinduer og hele døre. Standarden omhandler både klassificering og test af komponenter. Der findes ingen samlet EN standard svarende til NEN 5089.
- NEN 5087 vedrører højder på facader og tag, som skal indbrudssikres. Denne standard er specifik hollandsk.

I tillæg til NEN standarderne findes et stjernemærkningssystem. Stjernemærkningssystemet administreres af SKG og baserer sig på BRL 3104: 21-08-2012 "Building hardware for roofing and facade elements" og er certificeringsgrundlaget for indbrudshæmmende bygningskomponenter som låse, bolte, cylindere og hængsler. SKG opererer med en stjernemærkning (1, 2 eller 3 stjerner) af produkter. Jo flere stjerner et produkt har, jo mere modstandsdygtigt er det overfor indbrud. PKVW tager udgangspunkt i 2 stjerner, hvilket svarer til 3 minutters modstandskraft. De hollandske NEN standarder vedrørende indbrudssikring og stjernemærkningen er ligeværdige.

SKG foretager tests af diverse produkter. Det er imidlertid ikke nødvendigt for SKG at teste alle produkter og alle produktkombinationer. Hvis komponenterne allerede er testede fx i et andet land, og testen kan godkendes af SKG, foretager SKG ikke en test, men baserer sin eventuelle certificering på testrapporten. Selve certificeringen er således en godkendelse, som de nationale testinstitutter laver. Ifølge SKG har hvert land sin egen certificering, men mange testinstitutter accepterer andre CEN-EN baserede testrapporter. Samtlige fabrikanter, som får certificeret et produkt, skal have et ISO 9000 kvalitetssystem. I samarbejde med CCV opdaterer SKG sine produktlister i forhold til PKVW to gange årligt.

Hvordan er PKVW finansieret i dag?

De forskellige aktørers involvering i PKVW finansieres således:

- Ministerieniveauets rolle: Skattefinansieret
- CCVs rolle: Ca. 2.000.000 DKK pr. år fra Ministeriet for Tryghed og Justits
- PKVW Sikkerhedsfirmaer: Markedsbetaling (boligejerne betaler)
- PKVW projektrådgivere: Markedsbetaling (boligudviklerne betaler)
- Inspektører: Markedsbetaling
- Produktcertificering: Markedsbetaling (ca. 22.000 – 120.000 DKK/år/pr. produkt)

- Uddannelse: Markedsbetaling (5.000 – 6.500 DKK for 2-3-dages kursus)
- Eksaminationsorgan for uddannede: Markedsbetaling
- Kommunerne: Skattefinansieret.

Har PKVW en utrygheds- og kriminalitetsforebyggende effekt?

PKVW-ordningen er flere gange og på forskellige måder blevet evalueret i forhold til evnen til at kunne reducere indbrudskriminalitet. Til trods for at evalueringerne fremkommer med forskellige tal, er der på tværs af undersøgelserne enighed om, at PKVW er i stand til at reducere kriminalitet i betydelig grad.

Reduktionen af indbrudsrisikoen er størst i forbindelse med nybyggeri. En undersøgelse (Nauta 2004) viste en reduceret indbrudsrisiko på 95 % for nybyggeri og 73 % for PKVW-forbedrede boliger i det eksisterende boligbyggeri – sammenlignet med et repræsentativt udsnit af den hollandske boligmasse. En anden undersøgelse (Lopez et al, 2010) viste en indbrudsreduktion i nyere PKVW certificerede områder på 65 % sammenlignet med boligområder fra samme periode, der kun har bygningsreglementets skalsikring (Grönlund 2016).

CCV angiver i 2015 en indbrudsreduktion på 50-90 % for alle certificerede boliger afhængig af, hvor stor en del af PKVW anbefalingerne, som gennemføres (Grönlund 2016).

En anden undersøgelse har sammenlignet indbrud i samtlige boliger bygget i perioden 1993-2000 med indbrud i samtlige boliger bygget i perioden 2001-2005, dvs. efter at indbrudsforebyggelse blev en del af bygningsreglementet. De fandt en reduktion på 26 %. Denne evaluering handler alene om selve skalsikringen, som ændringen af bygningsreglementet handler om. Der er ikke påvist nogen forskydning af kriminalitet til andre steder eller anden kriminalitet (Vollard et al 2011).

En spørgeskemaundersøgelse foretaget i 2010 har desuden vist, at beboere i PKVW-certificeret byggeri er betydeligt mere trygge end beboere i byggeri, der ikke er PKVW-certificeret (Jongejan et al 2003).

Hvor udbredt er PKVW i Holland?

I 2015 var der ca. 702.000 PKVW certificerede boliger, svarende til 9 % af den hollandske boligmasse. Udbredelsen rækker dog ud over de certificerede boligområder/boliger i form af boliger indrettet efter ordningen men uden at blive certificeret.

Siden 2001/2002 er over 900.000 nye boliger skalsikrede til PKVW standard gennem bygningsreglementet fra 1999. Det svarer til ca. 12 % af den samlede boligmasse. Selv om disse boliger ifølge CCV er indbrudssikrede svarende til PKVW-niveau, er der ved mange af dem ikke foretaget en certificering.

SWOT-analyse af den hollandske model

I det følgende præsenteres en sammenfattende SWOT-analyse af den hollandske certificeringsordning. SWOT-analysen giver svar på følgende spørgsmål:

- Hvad er den hollandske ordnings styrker?
- Hvad er den hollandske ordnings svagheder?
- Hvilke trusler står ordningen overfor i Holland?
- Hvilke muligheder kan ordningen drage nytte af fremover?

Formålet med SWOT-analysen er at skabe overblik over den hollandske ordnings status på nuværende tidspunkt. Analysen fungerer dermed som en form for evaluering af den hollandske ordning og dermed som pejlemærke for en vurdering af, dels i hvilken grad den hollandske model er værd at tage udgangspunkt i under en dansk kontekst, dels hvilke forhold man især bør være opmærksom på i udvikling og implementering af en hollandsk-inspireret certificeringsordning i Danmark.

STYRKER <i>Forhold i ordningen, som gør den i stand til at generere den ønskede værdi/effekt.</i>	SVAGHEDER <i>Forhold i ordningen, som gør det vanskeligt for den at skabe den ønskede værdi/effekt.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Selve mærkatet/logoet har positiv betydning for udbredelsen, fordi politiet i Holland er et godt "brand" • Ordningen er gennemarbejdet med klare krav, der regelmæssigt bliver opdateret • Ordningen forebygger ikke kun indbrud, men også anden udendørs kriminalitet og uønsket adfærd • Der er ikke konstateret forskydning af kriminalitet • Effekten rækker ud over de certificerede boligområder/boliger i form af boliger indrettet efter ordningen men uden at blive certificeret • Flertallet af beboere i certificerede boliger føler sig mere trygge end beboere i ikke certificerede boliger • Ordningen er afprøvet gennem 20 år og har vist sin holdbarhed • Opfyldelsen af kravene medfører en meget lav ekstraudgift ved nybyggeri • Udvendige vedligeholdelsesudgifter kan påregnes at blive mindre end uden PKVW, da der bliver mindre hærværk og uciviliseret adfærd 	<ul style="list-style-type: none"> • Det tager lang tid at få en stor andel af certificerede boliger. Andelen af nybyggeri er lille, og eksisterende boliger og boligområder er dyrere og vanskeligere at certificere • Omkostninger til certificering af en eksisterende bolig kan ikke forventes at blive hentet hjem ved salg • Ordningen er delvist ufleksibelt i forhold til forskellige stedlige og bygningsmæssige forhold • Produktcertificerings-delen er ret kompliceret i etableringsfsfasen og kræver normer og standarder udover de internationale fra CEN • Ordningen skal løbende opdateres mht. modus operandi, produkter, firmaer, m.m. • Ordningen for nybyggeri er følsom, fordi boligbyggeriet er konjunkturfølsomt • Med indførelse af ordningens skalsikringskrav i bygningsreglementet er ordningen generelt blevet svækket, idet den lovpligtige skalsikring har reduceret fokus på ordningens brede tilgang herunder på byplandelen • Effekten af ordningens skalsikring er nemmere at måle og fremvise end effekten af ordningens andre dele. Det kan hæmme ud-

<ul style="list-style-type: none"> • Samfundsmæssig cost benefit via nedgang i indbrudstallet. • Systemet er forenklet og gjort mere fleksibelt i 2015 • Bygger blandt andet på internationalt godkendte CEN standarder (klasse 2 med 3 minutters indbrudsbeskyttelse) • Giver forsikringsrabat • Ordningen omfatter et komplet system af håndbøger, produktlister, firmalister, uddannelse, inspektører, tests og certificering med et konsistent sikringsniveau • Ordningen omfatter både nye og eksisterende boliger • Ordningen tilbyder et overskueligt og samlet overblik over virksomme indbrudsforebyggende metoder på flere skalatrin. 	<p>bredelse af ordningens andre dele, selv om disse ser ud til at have mere end dobbelt så stor effekt som skalsikringsdelen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den nuværende markedsføring af ordningen via kommunerne er ikke altid stærk nok til, at ordningen slår tydeligt igennem • Den unge generation af hollændere har et ringe kendskab til PKVW • Fordelen for beboerne er ikke tydelig nok • Ordningen er kun udbredt til ca. 10% af de hollandske boliger.
<p>MULIGHEDER</p>	<p>TRUSLER</p>
<p><i>Forhold i omverdenen som ordningen kan udnytte for at forbedre sin nuværende situation</i></p>	<p><i>Forhold i omverdenen som kan medvirke til at reducere ordningens fordele og værdi/effekt.</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • De almene boligselskaber kan inddrages mere med henblik på at forankre og udbrede ordningen • Borgerne kan adresseres mere direkte i markedsføringen, så der skabes større efterspørgsel på certificerede boliger. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordningen afhænger af politisk velvilje og prioritering, fx økonomisk støtte til CCV centralt, økonomisk støtte fra kommunerne med særlige tilskud samt opbakning fra politiet • Mange af de involverede sikkerhedsfirmaer er små, hvilket gør ordningen sårbar • Rådgiverne for større projekter er få, og tilstrømning af nye synes at være gået i stå • Nybygningsdelen risikerer at forsvinde fra ordningen, da bygningsreglementets skalsikringskrav kan undergrave motivationen for certificering og fremstå som en billig erstatning • Der er tendens til stagnerende udvikling i antallet af PKVW certifikater, og mange boliger bliver ikke gencertificeret efter 10 år • Der er i Holland tendenser til yderligere deregulering af byplanlægning og byggeri, bl.a. drøftes privatisering af udstedelse af byggetilladelser. Dette vil i givet fald svække kommunernes indflydelse på byggeriet.

Hvad siger de danske interessenter?

Som baggrund for foreliggende rapport er der i perioden december 2015 til februar 2016 foretaget en kvalitativ afdækning af udvalgte interessenters syn på en eventuel dansk indbrudscertificeringsordning.

Afdækningen baserer sig på interviews med repræsentanter fra 19 udvalgte organisationer, som hver især har eller kan få en interesse i en frivillig indbrudscertificeringsordning. De deltagende organisationer er: Dansk Byggeri, Forsikring & Pension, Midt- og Vestsjællands Politi (Kriminalpræventivt sekretariat), Det Kriminalpræventive Råd, Sikkerhedsbranchen, Velux, Nationalt Forebyggelses Center (Rigspolitiet), Sydøstjyllands Politi (Kriminalpræventivt Sekretariat), Teknologisk Institut, Vestegnens Politi (Kriminalpræventivt sekretariat), Ballerup Kommune (Teknik og Miljø), Domea, Dansk Brandteknisk Institut, Boligselskabernes Landsforening, Vinduesindustrien, Dansk Industri, LivingLab Dovista, Jeld-Wen og Parcelhusejernes Landsforening.

Afdækningens centrale spørgsmål er:

- Hvilke fordele mener interessenterne, at en indbrudscertificeringsordning i Danmark kan medføre?
- Hvilke udfordringer oplever interessenterne, at en indbrudscertificeringsordning i Danmark kan medføre?
- Hvilke forudsætninger er væsentlige, for at interessenterne vil bakke op om en dansk indbrudscertificeringsordning?

Formålet med afdækningen er at kvalificere beslutningen om, hvorvidt der bør og kan implementeres en frivillig indbrudscertificeringsordning i Danmark, og hvilke forhold der skal tages højde for i en eventuel videre planlægning og implementering af en dansk certificeringsordning.

Hovedpointer

Sammenfattende er afdækningens hovedpointer:

- Ingen interessenter er direkte afvisende overfor en frivillig indbrudscertificeringsordning, og der er således umiddelbart opbakning til at fortsætte dialogen om muligheden for at indføre en frivillig certificeringsordning i Danmark.
- Der er enighed om, at en frivillig certificeringsordning kan medføre en række fordele i forhold til det indbrudsforebyggende arbejde i Danmark. Den primære fordel er færre indbrud, men også fordele som fx et skarpere fagligt fokus i det indbrudsforebyggende arbejde, bedre overblik over eksisterende viden om virksom forebyggelse, bedre samarbejde om indbrudsforebyggelse på tværs af faggrupper, mersalg af indbrudshæmmende produkter mm. nævnes som fordele.

- Interessenterne ser flere udfordringer forbundet med implementeringen af en indbrudscertificeringsordning i Danmark fx risiko for social slagside på boligområdet, økonomiske udgifter forbundet med testning og certificering af indbrudshæmmende produkter, manglende efterspørgsel fra forbrugerne, manglende dokumentation for effekt i en dansk kontekst mm. Udfordringerne er af varierende karakter og styrke, men det er TryggeByers opfattelse, at samtlige udfordringer kan håndteres i et eventuelt videre planlægnings- og implementeringsarbejde.
- Interessenterne fremhæver flere forudsætninger for en succesfuld certificeringsordning i Danmark, fx at certificeringsordningen er enkel og overskuelig, at den er forankret i en stærk og troværdig organisation, at den opnår en vis volumen i form af mange brugere, at den er helhedsorienteret (dvs. indeholder krav på flere forskellige kriminalpræventive skalatrin) mm.
- Samtlige interessenter giver udtryk for, at de – på forskellig vis - ønsker at bidrage til et videre udviklingsarbejde. Samtlige interessenter ønsker at blive hørt, og flere ønsker at blive mere direkte involveret i et videre arbejde.

For mere uddybende indblik i afdækningens metodiske fremgangsmåde og resultater henvises til bilag 3.

Grundlaget for en certificeringsordning i Danmark

Spørgsmålet der besvares i dette afsnit er: Mener vi, at der - på baggrund af indbrudssituationen i Danmark, erfaringerne fra Holland og interviews med udvalgte danske interessenter - er grundlag for at arbejde videre med en hollandsk-inspireret indbrudscertificeringsordning i Danmark? Svaret er: Ja, der er godt grundlag for at arbejde videre. Svaret beror på besvarelsen af følgende tre relaterede spørgsmål.

1. Er der behov for tiltag som kan påvirke indbrudssituationen i Danmark?

Danmark har i 30 år haft et højt indbrudsniveau i private boliger, og de samfundsmæssige konsekvenser af indbrudstyveri er store. Samtidig er indbrud en af de kriminalitetstyper, som danskerne frygter mest, ligesom indbrud har store emotionelle konsekvenser for ofrene.

Indtil nu har hverken den strafferetslige eller forebyggende indsats ændret væsentligt på indbrudssituationen. Samtidig er der på det individuelle plan ikke mange, som beskytter sig tilstrækkeligt mod indbrud - til trods for at indbrud er en af de kriminalitetsformer, som danskerne frygter mest. De seneste års fald i antallet af indbrud har ikke brudt indbrudsrisikoen langvarigt høje niveau. Den samlede situation vedrørende indbrud i beboelse taler derfor helt åbenlyst for et greb, der har potentiale til at ændre situationen i en bedre retning.

2. Styrker de hollandske erfaringer grundlaget for indbrudscertificering i Danmark?

Hvor indbrudscertificering er ført ud i praksis, viser de hollandske erfaringer indiskutabelt en god effekt i forhold til at få nedbragt indbrudsrisikoen både i nybyggeri og i det eksisterende byggeri¹¹. Det har imidlertid været vanskeligt at udbrede ordningen - især i det eksisterende byggeri - og kun ca. 10 % af boligmassen er indtil nu certificeret. Mange af de forebyggende metoder, som indgår i den hollandske certificeringsordning, er dog indarbejdet i det bebyggede miljø, uden at der er gennemført egentlige certificeringer. Ordningens virksomme metoder er således mere udbredte, end de officielle tal for certificeringen viser. Samlet set vurderer vi, at de hollandske erfaringer styrker grundlaget for en certificeringsordning i Danmark. Det gælder både med hensyn til ordningens forebyggende effekt og med hensyn til læringspunkter, der kan kvalificere en dansk udviklingsproces.

3. Styrker de danske interessenter grundlaget for indbrudscertificering i Danmark?

Interessenterne påpeger en række fordele ved en certificeringsordning i Danmark, og der er umiddelbart opbakning til at gå videre med at se på dens muligheder - i hvert fald er ingen af de deltagende interessenter direkte imod. Udover reducerede indbrudstal anføres blandt andet, at en certificeringsordning kan give et skarpere fagligt fokus, bedre overblik og mere systematik i indbrudsforebyggende metoder og et nemmere tværfagligt samarbejde. Inte-

---

¹¹ Der findes selvsagt ikke lignende danske resultater, men både Det Kriminalpræventive Råd, Dansk Standard, Sikkerhedsbranchen, Forsikring & Pension m.fl. har gennem de seneste årtier udgivet en række anbefalinger til indbrudsforebyggende metoder.

ressenterne italesætter også en række udfordringer, men det er TryggeByers opfattelse, at ingen af udfordringerne er af så vanskelig en karakter, at de er umulige at håndtere eller kan spænde ben for et videre udviklingsarbejde med en certificeringsordning i Danmark. Forudsætningen for den forholdsvis positive indstilling til videre dialog om en certificeringsordning er, at det i det konkrete udviklings- og implementeringsarbejde grundigt overvejes, hvordan udfordringerne håndteres bedst muligt, og at interessenterne involveres i overvejelserne.

Konklusion

Den danske indbrudssituation er alvorlig og kalder på mere effektive forebyggelsesmæssige greb. De markante resultater fra Holland og den relativt velvillige indstilling hos danske interessenter giver anledning til at betragte en certificeringsordning som et relevant svar på indbrudsproblemet i Danmark¹². I det videre arbejde med en dansk certificeringsordning bør der tages højde for den hollandske models styrker og svagheder, ligesom en dansk model bør være tilpasset de rammer og vilkår, der eksisterer i Danmark, og som på forskellig vis kan understøtte arbejdet med at udvikle og implementere en dansk certificeringsordning.

I næste afsnit diskuteres forskellige scenarier for, hvordan en dansk certificeringsordning kan organiseres, sammensættes og udfoldes.

---

¹² Dermed ikke sagt, at en indbrudscertificeringsordning er eneste vej at gå i forhold til at forebygge indbrud i Danmark. Det ligger imidlertid uden for rammerne af denne rapport, at vurdere indbrudscertificering i forhold til andre indbrudsforebyggende tiltag.

Indbrudscertificering i Danmark

I dette afsnit ser vi på forskellige scenarier for, hvordan en indbrudscertificeringsordning kan implementeres i Danmark. Afsnittet er struktureret ud fra 10 overordnede principielle spørgsmål, som hver især repræsenterer et centralt element af en samlet certificeringsordning.

De 10 spørgsmål er følgende:

1. I hvilken grad skal den danske ordning være en kopi af den hollandske?
2. Skal ordningen rette sig mod nybyggeri, eksisterende byggeri eller begge?
3. Hvor mange indholdsmæssige skalatrin skal ordningen omfatte?
4. I hvilken grad skal ordningen tage hensyn til værdimæssig risiko-klassificering?
5. I hvilken grad skal ordningen tage hensyn til geografisk risiko-klassificering?
6. Skal ordningen have faste metodekrav eller mulighed for graderet pointtælling?
7. Skal ordningen omfatte ét samlet eller flere del-certifikater?
8. Hvilket kvalitetssikringssystem skal ordningen baseres på?
9. Hvordan skal ordningen forankres organisatorisk?
10. Hvordan skal ordningen finansieres?

Hvert spørgsmål kan besvares på forskellig måde, og svaret på hvert spørgsmål er med til at tegne konturerne af forskellige modeller for en dansk certificeringsordning. De 10 spørgsmål kan opfattes som processuelle trin, dvs. trin som skal besvares et efter et, og hvor svaret på det ene spørgsmål påvirker svaret på de næste.

I skemaet på næste side fremgår spørgsmålene med udvalgte svarmuligheder. Den skematiske oversigt angiver forskellige muligheder for udvikling af en certificeringsordning i Danmark og anskueliggør dermed hvor mange forskellige kombinationsmuligheder og modeller, der findes for en dansk certificeringsordning. Svarmuligheden markeret med fed skrift er TryggeByers svarforslag.

Efter den skematiske oversigt følger TryggeByers argumentation for hvert af de 10 svarforslag. Svarene baserer sig på de hollandske erfaringer og TryggeByers viden om og forståelse af den kontekst, som ordningen i givet fald skal implementeres inden for i Danmark.

Skematisk oversigt over de 10 principielle spørgsmål og udvalgte svarmuligheder

1. Dansk eller hollandsk model		
Kopi af den hollandsk model	Inspireret af den hollandsk model	
2. Nye eller eksisterende boliger		
Kun nye boliger	Kun eksisterende boliger	Nye og eksisterende boliger
3. Antal indholdsmæssige skalatrin		
Kun Skalsikring	Bygningsdesign og byplanlægning	Skalsikring, bygningsdesign og byplanlægning
4. Værdimæssig risikoklassificering		
Ingen hensyn til værdimæssig risikoklassificering	Hensyn til værdimæssig risikoklassificering	
5. Geografisk risikoklassificering		
Ingen hensyn til geografisk risikoklassificering	Hensyn til geografisk risikoklassificering	
6. Faste krav eller graderet pointtælling		
Faste krav	Graderet pointtælling	
7. Antal certifikater		
Ét samlet certifikat	Flere del-certifikater	
8. Kvalitetssikringssystem		
Alle produkter og aktører certificeres	Kun certificering af produkter	Certificering af produkter og udvalgte aktører
9. Organisatorisk forankring		
Markedsuafhængig organisation	Markedsafhængig organisation	Tværgående partnerskab
10. Finansiering		
Ren markedsfinansiering	Markedsfinansiering med offentlig tilskud	

1. I hvilken grad skal den danske ordning være en kopi af den hollandske?

Den hollandske certificeringsordning har påvist bemærkelsesværdigt gode resultater, og det er derfor nærliggende at implementere en certificeringsordning i Danmark, som ligger tæt op af den hollandske. TryggeByer mener imidlertid ikke, at der er grundlag for at implementere en model, som er en direkte kopi af den hollandske. Der bør i udviklingen og implementeringen af en dansk model tages højde for den hollandske models styrker og svagheder, og for de vilkår og rammer, som en dansk model skal implementeres inden for.

I forhold til det hollandske udgangspunkt for implementeringen af en certificeringsordning er der flere forhold, som er værd at bemærke. For det første er den danske indbrudssituation en anden end den daværende hollandske. Den hollandske ordning blev igangsat i en tid, hvor indbrudstallene var stigende. Som det fremgår af andet afsnit i foreliggende rapport, er det danske indbrudstal højt men trods alt nedadgående. Motivationen for at indføre en certificeringsordning kan derfor være en anden i Danmark i dag, end den var i Holland i 1990'erne.

For det andet er den økonomiske situation en anden – ikke mindst vedrørende politiets ressourcer. Det er ikke realistisk, at det danske politi investerer blot tilnærmelsesvist så mange ressourcer i en certificeringsordning, som det hollandske politi gjorde, i betragtning af at det danske politi giver udtryk for at være presset på ressourcer.

For det tredje er Danmark befolkningsmæssigt et mindre land end Holland. Udgifterne forbundet med udvikling, implementering og drift af en indbrudscertificeringsordning skal derfor fordeles på færre brugere – formentlig med relativt større udgift til følge for denne del af ordningen.

For det fjerde bygger den hollandske model på hollandske standarder (udover EN-standarder), som ikke på nuværende tidspunkt har nogen tilsvarende i Danmark. Omvendt er udviklingen af normer og standarder generelt kommet betydeligt længere i dag, da ideen med certificering nu er meget udbredt og alment kendt i mange brancher. I dag vil der således være flere normer og standarder at bygge på i udviklingen af en dansk ordning sammenlignet med, da den hollandske ordning blev udviklet. Det gør et dansk udviklingsarbejde lettere.

For det femte er man i dag mere vant til at arbejde med certificering i Danmark, end man var, da den hollandske ordning blev søsat. Certificering er i dag en alment kendt og anvendt metode til kvalitetssikring. Det betyder, at der er mange certificerings-erfaringer at trække på og evt. bygge videre på i udviklingen af en dansk indbrudscertificeringsordning.

Endelig synes den danske boligforeningskultur at være stærkere end den hollandske, hvilket kan være et aktiv for en dansk certificeringsordning i forhold til at få den udbredt og implementeret som en naturlig del af boligforeningernes drift.

I tillæg til de nævnte forskelle kan der være forskellige regler og love med relevans for certificeringsordningen fx vejregler, belyningsregler og planlovgivning. På baggrund heraf er TryggeByers vurdering, at en dansk certificeringsordning ikke kan være en kopi af den hollandske, men at den bør udvikles og implementeres med inspiration og læring fra Holland.

2. Skal ordningen rette sig mod nybyggeri, eksisterende byggeri eller begge?

TryggeByer mener, at en dansk certificeringsordning bør målrettes såvel nybyggeri som eksisterende byggeri. Ordningen får dermed bred rækkevidde, da alle boliger i princippet kan certificeres. Det betyder mulighed for mange brugere af ordningen (volumen) og dermed potentiale til stor samlet effekt i forhold til indbrudssituationen.

Erfaringerne fra Holland er, at certificeringsordningens effekt er størst ved nybyggeri, og at flere af de byplanmæssige krav er vanskelige at opfylde ved renoveringer i det eksisterende byggeri. Der bygges imidlertid relativt få nye boliger i Danmark, og en ordning alene målrettet nybyggeri vil derfor i realiteten ikke kunne udbredes til hele boligmassen, og dermed vil ordningens effekt i forhold til indbrudstallet lade vente på sig. Samtidig vil en ordning alene målrettet nybyggeri ikke give mulighed for gen-certificering efter en årrække, da gen-certificering forudsætter en ordning for eksisterende boliger.

En udfordring ved en ordning for det eksisterede byggeri er tilvejebringelse af et særligt normsystem for delkomponenter, da det i eksisterende byggeri ikke nødvendigvis er hensigtsmæssigt at udskifte hele komponenter (fx hele vinduer eller hele døre), men ofte kun delkomponenter (fx hængsler, låse) eller fx montering af sikkerhedskinner. Ifølge Teknologisk Institut er der inden for de eksisterende EN-standarder imidlertid ikke mulighed for at teste og klassificere alle delkomponenter efter de samme principper som i EN 1627 (fx i forhold til 3 minutters modstandskraft). Der findes EN-standarder til at teste og klassificere mange delkomponenter, men ikke altid med fokus rettet mod deres indbrudshæmmende evne. En ordning målrettet eksisterende byggeri vil derfor kræve supplerende kravspecifikationer. I den henseende vil man kunne finde inspiration i det Hollandske stjernemærkesystem, som netop er udviklet til certificering af delkomponenter i forhold til indbrudsforebyggelse. Teknologisk Institut er ved at opbygge kompetencer på området og forventer at være klar til at kunne gennemføre tests af delkomponenter i forhold til indbrudsmodstand i løbet af 2016.

3. Hvor mange indholdsmæssige skalatrin skal ordningen omfatte?

Med indholdsmæssige skalatrin forstås de indbrudsforebyggende metoder, som certificeringsordningen skal omfatte, og spørgsmålet er, hvor bred en metodemæssig tilgang certificeringsordningen skal have – fra fokus alene på sikring af den enkelte bolig til inddragelse af hele områder på et bredere byplanmæssigt niveau.

Jfr. afsnit 3 omfatter den hollandske model 3 skalatrin for eksisterende byggeri og 5 skalatrin for nybyggeri. De forskellige skalatrin bør vurderes dels i forhold til den kriminalpræventive effekt dels i forhold til, hvor let de lader sig indbefatte i en certificeringsordning. I en

opstartsfasen kan skalsikringsdelen synes krævende at indarbejde som følge af kravene til standardiserede tests og godkendelsesprocedurer. Når først produkterne er certificerede, er håndteringen af skalsikringsdelen imidlertid forholdsvis nem. Byplanlægningsprincipperne – og de dertil hørende evalueringsprincipper – er mindre håndfaste, giver rum til fortolkning og er umiddelbart mere diffuse at arbejde med. De kan imidlertid forholdsvis nemt beskrives, og den primære forudsætning for arbejdet med byplanprincipperne er viden, som relativt nemt kan opnås via rådgivning og uddannelse. Det samme gælder for det rumlige bygningsdesign. Erfaringerne fra Holland er, at effekten af skalsikringsdelen er god men betydeligt mindre end en indsats, som inddrager de øvrige skalatrin. Skalsikringsdelen er imidlertid en forudsætning for en certificering af især parcelhuse og ved renovering af etagebyggerier, fordi råderummet for de øvrige skalatrin her vil være begrænset.

TryggeByer mener, at en dansk certificeringsordning bør være bred, helhedsorienteret og omfatte tre metodemæssige skalatrin - hhv. boligen, bygningskomplekset (grunden og bygningerne) og området (byplanlægning og de offentlige rum). Det primære argument er, at omfanget af forebyggende metoder er afgørende for den samlede effekt – uanset at nogle er vanskeligere at håndtere end andre. Præcis hvilke krav, der skal udmøntes på hvert af de tre skalatrin, må afgøres efter analyser af modus operandi, koste og effektstudier. Målet må naturligvis være at definere de krav, som i kombination har potentiale til at give den størst mulige indbrudsforebyggende effekt. Kravene bør dog også ses i forhold til de allerede eksisterende råd og anvisninger i Danmark og CEN vedrørende trygge byer og boligområder¹³.

4. I hvilken grad skal ordningen tage hensyn til værdimæssig risikoklassificering?

Værdimæssig risikoklassificering handler om, hvorvidt alle boliger bør sikres på samme niveau uafhængig af deres værdimæssige risikoklassificering, eller om boliger af forskellig værdi bør sikres på forskelligt niveau.

Den hollandske certificeringsordning baserer sig på sikringsklasse 2 (dvs. modstandsresistens i 3 minutter) og tager udgangspunkt i boliger i risikoklasse 1 (svarende til værdier i boligen på maksimum 50.000 euro). For boliger med større værdier anbefales yderligere sikringstiltag.

En ordning med forskellige krav om forskellig modstandsresistens for forskellige risikoklasser indebærer et mere kompliceret system, ligesom det vil være forholdsvis dyrt at certificere boliger med høj værdimæssig risikoklassificering, når det indebærer certificering efter en højere sikringsklasse (fx 5 minutters modstandskrav). Ifølge Niras har man i Holland overvejet at ændre kravene til døre og vinduers modstandsresistens fra 3 til 5 minutter for at imødegå indbrudstyvenes stigende brug af elektriske hjælpemidler. Ændringen er dog opgivet.

---

¹³ Se bl.a. Almenet: Bo Trygt, 2012; Dansk Standard DS/INF 470:2004: Anvisning for teknisk forebyggelse af vold og hærværk, 2004; Det Kriminalpræventive Råd: Guide til mere trygge byer - Byplanlægning der skaber tryghed, 2014; Københavns kommune, Teknik og Miljøforvaltningen: TMf: Trygt og skønt boligområde - en designguide til social bæredygtighed, 2014; Europastandard / Dansk Standard: CEN/TR 14383-2:2007 Prevention of crime - Urban planning and building design - Part 2: Urban planning; European Commission / Agis Safepolis, Handbook, 2007.

på nuværende tidspunkt af økonomiske hensyn. Særligt vinduer med højere modstandskraft vurderes nemlig at være for dyre i forhold til den øgede sikkerhed (Niras 2015).

På den baggrund mener TryggeByer, at en dansk certificeringsordning bør baseres på et 3 minutters modstandskrav som grundlæggende sikringsniveau uanset boligens værdimæssige risikoklassificering. For boliger med høj risikoklassificering (dvs. over et givent niveau) kan der med fordel defineres en række ekstra anbefalinger fx baseret på et 5-minutters krav. Anbefalingerne kan fx være forberedelse til elektronisk sikring i forbindelse med nybyggeri, andre døre, vinduer og låse, sikringsglas, mm.

5. I hvilken grad skal ordningen tage hensyn til geografisk risikoklassificering?

Geografisk risikoklassificering handler om, hvorvidt alle boliger bør sikres på samme niveau uafhængig af, om de befinder sig i et høj- eller lavrisikoområde hvad angår indbrud, eller om der skal tages særlige geografisk baserede forholdsregler.

Det væsentligste argument for en indbrudscertificeringsordning med geografisk risikoklassificering er, at indbrudssikringen bedre kan målrettes de steder, hvor risikoen for indbrud er størst. Ved at tage hensyn til geografiske risiko-klassificeringer kan man således anvende ressourcerne, hvor der er størst behov.

Det er imidlertid TryggeByers opfattelse, at udfordringerne forbundet hermed er større end gevinsten, primært fordi hensyn til geografisk risikoklassificering vil gøre ordningen mere kompliceret. Udover et geografisk klassificeringssystem forudsættes nemlig at certificeringsordningen udvikles til at modsvare klassificeringsprincipperne, hvilket vil kræve graduerede kriterier, som kan være vanskelige at fortolke for aktørerne. Samtidig vil hensyn til geografisk risikoklassificering stille krav om en hyppig opdatering af systemet, da risikoprofilen for områder – og de dertil hørende risikoklasser – kan skifte over tid.

På den baggrund anbefaler TryggeByer en model, hvor der ikke tages hensyn til geografisk risikoklassificering, og at de samme certificeringskriterier dermed kommer til at gælde overalt uanset den reelle risiko for indbrud. Supplerende kan man arbejde for tilskud fra Landsbyggefonden eller andre fonde, som målrettes områder, hvor risikoen for indbrud er størst. Der kan således tages hensyn til den geografiske risikoklassificering, uden at det bliver en del af certificeringsordningen som sådan, hvilket til en vis grad vil kompensere for ordningens manglende geografiske fleksibilitet. Også markedsføringsmæssigt kan certificeringsordningen vægte indsatser i geografiske højrisikoområder.

6. Skal ordningen have et fast antal krav eller mulighed for gradueret pointtælling?

Spørgsmålet handler om, hvorvidt samtlige krav i certificeringsordningen skal være opfyldt for at opnå certifikat, eller om der kan opnås certifikat ved blot at udfylde et udvalg af kravene. Sidstnævnte forudsætter, at de enkelte krav i ordningen kan pointsættes i forhold til at kunne vurdere, om der er opnået nok point til at kunne opnå certifikat.

Den hollandske certificeringsmodel opererer både med obligatoriske krav og anbefalinger, men selve certificeringen baserer sig på et fast antal obligatoriske kriterier, som alle skal være opfyldt for at opnå certificering. Certificering opnås udelukkende, når samtlige krav er opfyldt.

I Holland har det faste antal kriterier medført, at en del borgere bruger certificeringsordningen som rettesnor i forhold til indbrudssikring af deres hjem uden nødvendigvis at opfylde samtlige krav og dermed uden at kunne opnå certificering. Det kan fx være ved at vælge produktkomponenter, som ikke er på ordningens positivliste, men som alligevel kan have en indbrudshæmmende effekt eller ved at sikre udvalgte døre og vinduer men ikke alle, osv. Det er naturligvis en fordel, at borgerne sikrer sig, men de faste kriterier kan således afholde borgere fra en certificering, hvilket bremser ordningens udbredelse og dermed effekten af den.

Til trods for ulemperne ved et fast system mener TryggeByer, at en dansk certificeringsordning bør basere sig på et fast tællesystem. Det skyldes, at der i forhold til den kriminalpræventive effekt ikke er forskningsmæssigt belæg for tildeling af differentierede point. Graderet pointtælling rejser nemlig blandt andet spørgsmål om, hvad der bør tælle med, hvor meget forskellige tiltag bør tælle i forhold til hinanden, og hvordan de forskellige tiltag fungerer sammen – spørgsmål som der ikke er forskningsmæssigt belæg for at besvare kvalificeret på de enkelte tiltags niveau.

7. Skal ordningen omfatte ét samlet eller flere del-certifikater?

Spørgsmålet handler om, hvorvidt ordningens krav til hvert af de indholdsmæssige skalatrin skal være opfyldt for at opnå certifikat, eller om kravene for hvert skalatrin kan opfattes som selvstændige delelementer, som kan certificeres særskilt.

Siden 2015 har det hollandske certifikatet for såvel nybyggeri som eksisterende byggeri været opdelt i tre individuelle del-certifikater målrettet forskellige interessenter:

- Boligen: Individuelle husejere eller lejere
- Bygningskomplekset (grunden og bygningerne): Bolig- og ejerforeninger
- Området (byplanen og det offentlige rum): Lokale myndigheder og hele boligområder

De tre certifikater kan udstedes hver for sig eller samlet.

Opdelingen er indført med henblik på at gøre ordningen mere fleksibel og for at give forskellige interessenter mulighed for at kunne gennemføre separate certificeringer.

Opdelingen i del-certifikater kan imidlertid medføre ulemper. En udfordring er, at en ordning med del-certifikater kræver mere administration. En anden – og nok mere alvorlig – ulempe er risikoen for, at fokus flyttes fra den samlede certificeringsordning og dermed den samlede ordnings forebyggelsespotentiale. Et mere snævert fokus vil mindske ordningens effekt, fordi ordningens store effekt netop opnås ved den helhedsorienterede tilgang. Opdelingen i del-

certifikater i Holland er endnu så ny, at der ikke foreligger dokumenterede erfaringer med den.

Til trods for disse ulemper mener TryggeByer, at en dansk certificeringsordning bør følge den hollandske opdeling i 3 del-certifikater. Opdeling i del-certifikater er med til at tydeliggøre, hvem der er primær ansvarshaver for de forskellige niveauer, hvilket vi mener vil gøre det praktiske arbejde med certificeringsprocessen nemmere at målrette. Med risiko for at ordningens effekt reduceres, mener vi - i betragtning af den danske indbrudssituation og danskernes dårlige beskyttelse mod indbrud - at certificering på et eller to skalatrin er bedre end ingen certificering. En opdelt ordning vil gøre den nemmere og mere overskueligt at gå til for brugerne og vil i nogen grad kompensere for den manglende fleksibilitet, som de faste metodekrav - diskuteret i spørgsmål 6 - medfører.

8. Hvilket kvalitetssikringssystem skal ordningen baseres på?

Spørgsmålet handler om, hvordan det sikres, at ordningen i praksis fungerer på en måde, som sikrer den ønskede effekt. Det handler således ikke om indholdet i certificeringsordningens krav, men om hvilket kvalitetssikringssystem, der skal tænkes ind i certificeringsordningen for at ordningens krav opfyldes på tilfredsstillende måde.

Det er TryggeByers holdning, at forudsætningen for en effektiv ordning i Danmark er et forholdsvis omfattende kvalitetssikringssystem. Vi antager, at jo mere omfattende kvalitetssikringssystem, jo større sikkerhed for tilfredsstillende opfyldelse af krav og dermed mere effekt af ordningen. På den anden side medfører et mere omfattende system flere udgifter ved ordningen. Det handler således om at ramme et kvalitetssikringsniveau, som både sikrer opfyldelse af ordningens krav og holder udgifter og administrativt arbejde på et acceptabelt niveau.

Den hollandske certificeringsordning bygger på flere indlejrede kvalitetssikringssystemer bestående af certificering af indbrudshæmmende produkter, certificering af to slags rådgivere, to slags kontrollanter og af firmaer, som sælger og/eller rådgiver om de certificerede produkter. Erfaringen fra Holland er, at de mange kvalitetssikringsniveauer bidrager til at gøre ordningen omstændelig men også kvalitetssikker, troværdig og effektiv. Efter TryggeByers opfattelse vil et mindre kvalitetssikkert system være muligt men samtidig gøre det vanskeligt for brugerne at vide, hvilken kvalitet og dermed effekt man reelt får i ordningen.

Der er imidlertid også udfordringer ved det hollandske kvalitetssikringssystem, som man i en dansk sammenhæng bør forholde sig til. Det hollandske personsammenfald mellem rådgiver, sælger, installatør og kontrollant hvad angår indbrudshæmmende produkter og skalsikring for eksisterende boliger - er efter TryggeByers opfattelse problematisk i forhold til uvildighed og troværdighed. Ved en dansk ordning bør disse funktioner derfor overvejes adskilt. Dernæst er de hollandske rådgivere for større projekter typisk små enkeltmandsfirmaer, der i antal svinder ind og kun nyuddannes i meget begrænset omfang. Årsagen synes at være, at efterspørgslen efter rådgivning til større projekter ikke er stor nok til en personlig levevej

for rådgiverne. En dansk ordning kan derfor med fordel lægges an på rådgivere blandt allerede eksisterende rådgivere fx arkitekter, ingeniører mm. – ikke som en fuldtidsbeskæftigelse men en service, som eksisterende rådgivere er kvalificerede til at yde.

På baggrund heraf anbefaler TryggeByer et kvalitetssikringssystem bestående af følgende komponenter:

- Produktcertificering af produkter til skalsikring efter europæiske standarder for hele døre og vinduer og efter nye supplerende nationale kravspecifikationer vedrørende delkomponenter. Produktcertificering vil øge brugernes mulighed for at foretage kvalificerede valg vedrørende indbrudshæmmende produkter, da en indbrudshæmmende effekt af produkter selv sagt er vanskelig for den enkelte forbruger at vurdere uden forudgående test med de rette testfaciliteter og -producenter. Produktcertificering stiller imidlertid krav om grundige overvejelser dels vedrørende kriterier for certificeringen af delkomponenter for eksisterende boliger, dels vedrørende tidsperspektivet for implementering af ordningen for både nye og eksisterende boliger, da der på nuværende tidspunkt kun findes et begrænset udbud af indbrudscertificerede produkter på det danske marked¹⁴.
- Kvalificering og muligvis certificering af sælgere, rådgivere og kontrollanter. Som bruger af ordningen skal man kunne være sikker på at opnå relevant og korrekt rådgivning, og at kontrolprocessen følger definerede retningslinjer. Kvalificeringen og den eventuelle certificering bør ske på en måde, så der så vidt muligt ikke er person-sammenfald mellem funktionerne, og så rådgivningsfunktion for nye boliger og større renoveringer tænkes sammen med allerede eksisterende rådgivningsfunktioner, som hos fx arkitekter, ingeniører og lignende.
- Kvalificering og eventuelt certificering af installatører. Installatører af de indbrudshæmmende produkter skal naturligvis kunne udføre installationsarbejdet korrekt. Spørgsmålet er imidlertid, om der er behov for særskilt kvalificering relateret til certificeringsordningen, eller om det er tilstrækkeligt og mere hensigtsmæssigt at indtænke kvalificeringen som en del af installatørernes grunduddannelse og/eller almen efteruddannelse. Dette spørgsmål bør overvejes i en videre proces.

En mere detaljeret udformning af certificeringsordningens kvalitetssikringssystem bør efter TryggeByers opfattelse ske i samarbejde med danske eksperter vedrørende kvalitetssikring. Det vil være en såvel administrativ som økonomisk fordel så vidt muligt at basere kvalitetssikringssystemet på kvalitetssikringsstrukturer, der allerede findes i Danmark. Fx kunne man i den detaljerede planlægning lade sig inspirere af indeklimaklassificeringsordningen, Sikkerhedsbranchens forskellige ISO 9001-certificeringer, Byggeriets Kvalitetskontrol, Forsikring & Pensions produktregistreringssystem, Dancerts produktcertificering mm.

---

¹⁴ I denne sammenhæng bør det nævnes, at erhvervsvirksomheder siden 1990'erne har anvendt indbrudshæmmende produkter, og at Forsikring & Pension fra 1. januar 2016 stiller krav om, at alle produkter til skalsikring af erhvervsbygninger er certificeret i henhold til de fælleseuropæiske normer (EN 1627 – 1630). Produktcertificering er således ikke et ukendt fænomen i Danmark, selvom det endnu kun i begrænset omfang er udbredt blandt producenter og forbrugere i forbindelse med boliger.

9. Hvordan skal ordningen forankres organisatorisk?

Med organisatorisk forankring menes, hvem der skal eje – og dermed være afsender af – certificeringsordningen i en driftsfase¹⁵.

TryggeByer mener, at en dansk indbrudscertificeringsordning bør forankres i et tværgående partnerskab, der etableres til opgaven, og i et dertil hørende centralt sekretariat ligeledes etableret til opgaven. Partnerskabet kan bestå af forskellige private og offentlige organisationer, som gensidigt forpligter sig til at udbrede og drive ordningen. Partnerskabet vil give ordningen en bred faglig og organisatorisk forankring, der kan trække på troværdighed, faglighed og kommunikationskanaler, som hver af de deltagende parter repræsenterer – forhold som TryggeByer - baseret på de hollandske erfaringer - finder afgørende for certificeringsordningens succes og fremtidssikring. Således fastslår en evaluering af den hollandske udviklingsperiode, at det er til gavn for ordningen at blive forankret i et privat/offentligt partnerskab med en bredere og stærkere organisation end tilfældet var i udviklingsfasen, hvor ordningen var forankret hos politiet.

Partnerskabet vil kræve ressourcer at etablere og få til at fungere i praksis, og der skal afsættes de nødvendige ressourcer til at identificere de rette parter og blive enige om et samarbejdsgrundlag. Organisationen vil være ny, hvorfor samarbejdet skal udvikles i takt med ordningen.

Partnerskabet kan sammensættes af forskellige parter, men kunne blandt andet omfatte følgende:

- Rigspolitiet (fx Nationalt Forebyggelsescenter) og Det Kriminalpræventive Råd. Begge har troværdige brand, viden om og erfaring med kriminalitetsforebyggelse og er uvildige og troværdige kommunikationskanaler til såvel borgere, organisationer som private firmaer.
- Et ministerielt niveau (fx en eller flere styrelser) fordi ministeriel involvering vil give ordningen politisk opmærksomhed og troværdighed.
- En eller flere såvel private som offentlige interesseorganisationer (fx Boligselskabernes Landsforening, Kommunernes Landsforening, Sikkerhedsbranchen, Forsikring & pension og Dansk byggeri), da disse organisationer kan bidrage med viden om og erfaring med certificeringsordninger. De har ligeledes stærke og troværdige brand og stor gennemslagskraft overfor egne medlemmer – hvilket kan bruges til at udbrede og forankre certificeringsordningen bredt og tilføre ordningen den faglige ekspertise, som der er brug for.

TryggeByer foreslår, at der efter etablering af et partnerskab nedsættes et centralt sekretariat, som repræsenterer partnerskabet. Sekretariatet kan placeres fysisk hos en af partnerne, men hvordan sekretariatet nærmere skal organiseres og forankres må naturligvis besluttes af partnerskabet.

---

¹⁵ Ordningen kan principielt have forskellige organisatoriske forankringer i hhv. en udviklings- og driftsfase

10. Hvordan skal ordningen finansieres?

Med finansiering menes, hvordan ordningens drift skal betales. Det handler således om finansiering af de indlejrede kvalitetssikringsstrukturer og den løbende drift af ordningen med udgifter til kommunikation og formidling, koordinering, opdatering, rådgivning, selve certifikaterne mm.

TryggeByer foreslår en samfinansieret model med en årlig offentlig støtte – i hvert fald i opstarten - kombineret med en form for brugerbetaling. Fordelen ved offentlig støtte er mindre udgift for forbrugerne og en markedsføring med mulighed for større gennemslag – med større deltagelse og effekt til følge. En offentligt støttet ordning vil desuden være mindre konjunkturfølsom end en ordning, som alene er drevet af markeds kræfter. Endelig er offentlig støtte et vigtigt signal om troværdighed, og om at indbrudssituationen skal ses som et samfundsmæssigt anliggende, som bør løses såvel i offentligt som privat regi. Signalet giver mening i betragtning af de store samfundøkonomiske udgifter, der er forbundet med indbrud – og at udgiften i højere grad kan bruges på forebyggelse fx i form af en indbrudscertificeringsordning end på følgeomkostninger af indbrud.

Ulempen ved en offentligt støttet ordning er afhængighed af fortsat politisk opbakning og dermed sårbarhed overfor politiske tendenser og skift. Omfanget af støtte bør derfor holdes på et niveau, som antages at kunne fortsætte over tid. En ordning uden offentlig støtte - i hvert fald i starten – vil sandsynligvis være vanskelig at få i gang - i en opstartsfasen uden offentlig støtte vil der være få deltagere i ordningen, som skal deles om udgifterne ved ordningen.

På den baggrund anbefaler TryggeByer en model, som i de indledende år er offentligt støttet men med tiden overgår til at fungere mere og mere på markedsvilkår. Spørgsmålet om omfang af offentlig støtte – og hvor pengene i øvrigt skal komme fra - må naturligvis afklares i en videre proces.

En dansk indbrudscertificeringsmodel

Sammenfattende foreslår TryggeByer en model for en dansk indbrudscertificering, der:

- ✓ Udvikles med inspiration og læring fra den hollandske model uden at være en direkte kopi af den.
- ✓ Er målrettet såvel nye som eksisterende boliger.
- ✓ Er helhedsorienteret og omfatter kriterier på tre skalatrin hhv. boligen (skalsikring), bygningskomplekset (grunden og bygningen) og området (byplanlægning og det offentlige rum). Kriterierne knyttet til hvert af de tre skalatrin bør udvikles på baggrund af analyser af modus operandi, koster og effektstudier med henblik på at definere krav, som i kombination har potentiale til at give den størst mulige indbrudsforebyggende effekt.
- ✓ Er baseret på et 3-minutters modstandskrav uanset boligens risikoklassificering. Ordningen kan med fordel indeholde tillægsanbefalinger til boliger med højere værdimæssig risikoklasse.

- ✓ Har ens krav uanset den enkelte boligs geografiske risikoklassificering. Der kan med fordel arbejdes for særlige støttemuligheder og særlige markedsføringsindsatser til indbrudsforebyggelse i områder med stor indbrudsrisiko.
- ✓ Baserer sig på et fast pointtællingssystem og dermed ikke indeholder muligheden for gradueret certificering med forskellig vægtning af de enkelte kriterier.
- ✓ Består af tre del-certifikater – certificering af hhv. boligen, boligkomplekset og boligområdet – der kan udstedes enkeltvist eller samlet.
- ✓ Baserer sig på et solidt kvalitetssikringssystem bestående af produktcertificering efter europæiske standarder og nationale kravspecifikationer (for delkomponenter), kvalificering af rådgivere, sælgere, kontrollanter og muligvis installatører. Detailplanlægningen af kvalitetssikringssystemet bør tage udgangspunkt i allerede eksisterende kvalitetssikringsstrukturer i Danmark og udvikles under rådgivning fra eksperter i kvalitetssikring.
- ✓ Forankres i et tværgående partnerskab etableret til opgaven og i et dertil hørende centralt sekretariat ligeledes etableret til opgaven. Partnerskabet bør være bredt sammensat og repræsentere politiet, Det Kriminalpræventive Råd, et eller flere ministerier samt såvel private som offentlige interesseorganisationer.
- ✓ Være brugerfinansieret men med offentlig støtte – i hvert fald i opstartsfasen.

Næste skridt mod en dansk certificeringsordning

Foreliggende rapport kan betragtes som et første skridt henimod udviklingen og implementeringen af en indbrudscertificering i Danmark. Spørgsmålet er imidlertid, hvordan der kan arbejdes videre herfra?

Gennemførelse af pilotprojekt

Erfaringerne fra Holland vedrørende udviklingen af en indbrudscertificeringsordning er at:

- det er en omfattende proces, der kræver grundig planlægning
- der er behov for en stærk og bred forankring og organisering af et udviklingsforløb
- der er behov for løbende at afprøve og tilpasse konceptet undervejs i udviklingsprocessen
- det tager tid og kræver ressourcer at få ordningen synkroniseret i praksis (dvs. ensartet brug af ordningen).
- der er behov for løbende rådgivning af ordningens brugere
- det er såvel givtigt som nødvendigt at involvere relevante aktører i processen med henblik på at få skabt goodwill, samt sikre god tilpasning til aktørernes arbejdsvilkår og arbejdsområder.

På baggrund af disse erfaringer fra Holland foreslår TryggeByer, at der igangsættes et 3-årigt pilotprojekt, som har til formål at udvikle og afprøve en indbrudscertificering i Danmark. Pilotprojektet foreslås gennemført som en løbende vekslen mellem udvikling og afprøvning af certificeringsordningens forskellige elementer, dels ordningens indhold (skalsikring, bygningsdesign, byplanlægning), dels uddannelse, kontrolinstanser, mm., med henblik på at sikre, at certificeringsordningen kan fungere og giver mening i praksis for de involverede aktører.

For at sikre en stærk og bred forankring foreslår TryggeByer, at pilotprojektet gennemføres som et tværfagligt partnerskabsprojekt med en tværfaglig styregruppe, et centralt sekretariat og en række fagspecifikke arbejdsgrupper (sammensat af eksperter på ordningens forskellige fagområder).

For at sikre et bredt ejerskab til certificeringsordningen foreslås, at udviklingsprojektet søges co-finansieres af forskellige fonde og organisationer. Præcis hvilke, og hvor meget hver især skal opfordres til at investere i projektet, er uafklaret på nuværende tidspunkt, fordi pilotprojektets ramme og dermed budget endnu ikke ligger fast.

Igangsætning af pilotprojekt

Med henblik på at igangsætte pilotprojektet foreslår TryggeByer, at der udpeges en tovholder – enten en enkelt organisation, en sammenslutning af flere organisationer eller et eksternt konsulentfirma, som hyres specifikt til opgaven.

TryggeByer foreslår, at tovholderen gennemfører følgende otte procestrin:

- 1) Samtlige potentielle interessenter listes med kontaktoplysninger til relevante personer.
- 2) Foreliggende rapport fremsendes til samtlige interessenter med invitation til deltagelse i et møde om opstart af en frivillig indbrudscertificeringsordning i Danmark.
- 3) Efter nødvendigt lobbyarbejde afholdes et opfølgende møde, hvor interessenterne giver tilsagn om deres deltagelse i udviklingsarbejdet.
- 4) Tovholderen faciliterer en proces, som har til formål at definere en samarbejdsorganisation for pilotprojektet.
- 5) Der udarbejdes en projektbeskrivelse for pilotprojektet - evt. med udgangspunkt i projektskitsen vedlagt denne rapport som bilag 4. Projektbeskrivelsen godkendes af samarbejdsorganisationen.
- 6) Der planlægges og gennemføres en fundraisingproces med henblik på at finansiere pilotprojektet. Afsenderen er samarbejdsorganisationen.
- 7) Der dannes et projektsekretariat (fysisk forankring af sekretariatet, opgavebeskrivelser, ansættelse af medarbejdere, mm).
- 8) Tovholderen overdrager projektet til projektsekretariatet (eller til nøgleperson fra samarbejdsorganisationen, hvis projektsekretariatet endnu ikke er startet op).

TryggeByer vurderer at ovenstående otte procestrin 'koster' ca. 400 timer¹⁶. Trin 7 og 8 kan evt. skubbes til selve pilotprojektet, hvilket vil reducere timetrækket med ca. 150 timer.

---

¹⁶ Timeestimat: Kortlægning af interessenter: 10, planlægning og afholdelse af stormøde: 30, definering af forankringsplatform: 70, projektbeskrivelse: 50, fundraising: 70, dannelse af projektsekretariat: 100, overdragelse af projektet til projektsekretariat: 60.

Konklusion

Herværende rapport har til formål at undersøge grundlaget for at implementere en hollandsk-inspireret indbrudscertificeringsordning i Danmark og at diskutere, hvordan en dansk ordning eventuelt kan udformes.

Baggrunden er, at vi i Danmark har et meget højt antal indbrud i private hjem ikke mindst sammenlignet med andre europæiske lande. Indbrudstallet har ligget på nogenlunde samme høje niveau gennem 30 år, og indtil nu har hverken den strafferetslige eller forebyggende indsats ændret væsentligt på denne situation. Det høje indbrudstal repræsenterer store økonomiske udgifter for såvel samfundet som helhed og for den enkelte borger, som udsættes for indbrud, ligesom indbrud i høj grad bekymrer danskerne. Der er derfor god grund til, at danske myndigheder og organisationer de senere år har haft stigende fokus på indbrudsproblemet og på forskellig måde har forsøgt at bringe indbrudstallet ned.

Den hollandske certificeringsordning viser indiskutabelt gode resultater i forhold til at nedbringe indbrudsrisikoen både i nybyggeri og i eksisterende byggeri. Samtidig er de danske interessenter overvejende positive over for en videre dialog om en dansk certificeringsordning. Interessenterne peger på en række såvel fordele og udfordringer ved at implementere en certificeringsordning i Danmark, men det er TryggeByers vurdering, at samtlige udfordringer kan håndteres i en konkret udviklingsproces.

På baggrund heraf vurderer TryggeByer, at der er grundlag for at implementere en hollandsk inspireret frivillig certificeringsordning mod indbrud i danske boliger. Spørgsmålet er imidlertid, hvordan en dansk certificeringsordning skal udformes.

I rapportens afsnit seks diskuteres og besvares 10 overordnede principielle spørgsmål, som det ifølge TryggeByer er nødvendigt at besvare som første trin i udviklingen af en dansk certificeringsordning. Besvarelsen af de 10 spørgsmål tegner således konturerne af en dansk certificeringsordning.

Sammenfattende foreslår TryggeByer en model for en dansk indbrudscertificering, der:

- ✓ Udvikles med inspiration og læring fra den hollandske model uden at være en direkte kopi af den.
- ✓ Er målrettet såvel nye som eksisterende boliger.
- ✓ Er helhedsorienteret og omfatter kriterier på tre skalatrin hhv. boligen (skalsikring), bygningskomplekset (grunden og bygningen) og området (byplanlægning og det offentlige rum). Kriterierne knyttet til hvert af de tre skalatrin bør udvikles på baggrund af analyser af modus operandi, koster og effektstudier med henblik på at definere krav, som i kombination har potentiale til at give den størst mulige indbrudsforebyggende effekt.

- ✓ Er baseret på et 3-minutters modstandskrav uanset boligens risikoklassificering. Ordningen kan med fordel indeholde tillægsanbefalinger til boliger med højere værdimæssig risikoklasse.
- ✓ Har ens krav uanset den enkelte boligs geografiske risikoklassificering. Der kan med fordel arbejdes for særlige støttemuligheder og særlige markedsføringsindsatser til indbrudsforebyggelse i områder med stor indbrudsrisiko.
- ✓ Baserer sig på et fast pointtællingssystem og dermed ikke indeholder muligheden for graderet certificering med forskellig vægtning af de enkelte kriterier.
- ✓ Består af tre del-certifikater – certificering af hhv. boligen, boligkomplekset og boligområdet – der kan udstedes enkeltvist eller samlet.
- ✓ Baserer sig på et forholdsvis omfattende kvalitetssikringssystem bestående af produktcertificering efter europæiske standarder og nationale standarder (for delkomponenter), kvalificering af rådgivere, sælgere, kontrollanter og muligvis installatører. Detailplanlægningen af kvalitetssikringssystemet bør tage udgangspunkt i allerede eksisterende kvalitetssikringsstrukturer i Danmark og udvikles under rådgivning fra eksperter i kvalitetssikring.
- ✓ Forankres i et tværgående partnerskab etableret til opgaven og i et dertil hørende centralt sekretariat, der ligeledes etableres til opgaven. Partnerskabet bør være bredt sammensat og repræsentere politiet, Det Kriminalpræventive Råd, et eller flere ministerier samt såvel private som offentlige interesseorganisationer.
- ✓ Er brugerfinansieret men med offentlig støtte.

TryggeByer foreslår, at der som opfølgning på foreliggende rapport igangsættes et pilotprojekt med henblik på at definere og afprøve ordningens mere præcise indhold og implementering. Pilotprojektet foreslås gennemført som et tværfagligt partnerskabsprojekt, hvor samtlige relevante aktører involveres.

TryggeByer håber, at relevante myndigheder og organisationer har mod og ressourcer til at gå i gang med det vigtige arbejde, der ligger i at udvikle og implementere et indbrudscertificeringssystem i Danmark. Vi håber også, at foreliggende rapport har gjort det nemmere at tage de næste skridt.

Litteratur

Alexander, Ishikawa & Silverstein 1977: *A pattern Language. Towns, Buildings, Constructions*. USA.

Brantingham, P. J., & Brantingham, P. L. 2008. "Crime pattern theory". In R. Wortley & L. Mazerolle (Eds.), *Environmental criminology and crime analysis* (pp. 78-93). Cullompton: Willan Publishing. Google Scholar.

TrygFonden og Det Kriminalpræventive Råd 2014: *Byplanlægning, der skaber tryghed, guide til mere trygge byer*.

Center for Bolig og velfærd 2010: *27 forskningsprojekter om danskerne og deres boliger*. Real Dania Forskning.

COWI 2015: *Analyse af konsekvenserne ved indførelse af indbrudssikringskrav i det danske bygningsreglement*. Energistyrelsen 2015.

Energistyrelsen 2012: *Vejledning om indbrudssikring af private hjem*.

Grönlund, Bo, 2016: *Holland – Trygge boliger. PKVW – the Police Label*.

Guerette, R. T., & Bowers, K. J. 2009: "Assessing the extent of crime displacement and diffusion of benefits: A review of situational crime prevention evaluations". *Criminology*, 47(4), 1331-68. Google Scholar.

Hansen, Frank S. Hansen & Austin, 2015: *Værktøjskasse til indbrudsforebyggelse i alment boligbyggeri*. Udlændinge-, Integration, og Boligministeriet publikationen.

Jan Van Dijk 2013: *Household Security and European Trends in Burglary*. Mundtlig præsentation i Sikkerhedsbranchen

Jongejan, A., & Woldendorp, T. 2013. *A successful CPTED approach: The dutch 'police label secure housing*. *Built Environment*, 39(1), 31-48. Google Scholar.

Justitsministeriets 2010: *Indbrudspakke 2010*. København.

Kelling, George L.; Wilson, James Q. 1982: *Broken windows: the police and neighborhood safety*. *Atlantic Monthly*. 1982 Mar; 249 (3):29-38.

Kvale Steinar et al 2015: Interview. Det kvalitative forskningsinterview som håndværk.

Københavns Kommunes tryghedsindex 2009 – 2014

Københavns Kommunes tryghedsundersøgelse 2015

Lawrence Cohen and Marcus Felson 1979: "Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach", *American Sociological Review*, 44 (4), pp. 588–608

Mölck, Julia & Soomeren, Paul van 1998: *Fasten your seat-belts please Politiekeurmerk Veilig Wonen. Ready for take off?* Amsterdam.

Nielsen, A. Ø. og Stephansen, C. G. 2014: *Indbrud i Danmark og vores nabolande*. Forsikring & Pension.

Niras 2015: *Erfaringer med indbrudsforebyggelse i Holland, England, Sverige og Danmark*. Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet.

Nørgaard, Helle et al 2006: *Tryghed i parcelhusområder*. Statens Byggeforskningsinstitut, SBI 2006:01

Pease, Ken & Farrell, Graham Farrell 2011: "Climate Change and Crime". *European Journal on Criminal Policy and Research*, June 2011, 17:149

Pedersen, Anne-Julie Boesen et al 2012: *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet*. Københavns Universitet mfl.

Scherg, Rune Holst 2013: *Kriminalpræventiv og utryghedsforebyggende miljø- og byplanlægning, en vidensopsamling*. Statens Byggeforskningsinstitut, SBI 2013:27

Stemmann, Ute & Mortensen, Martin Elmegaard Mortensen 2014: *Screening af konsekvenser ved indførelsen af krav om indbrudssikre døre og vinduer i Holland*. Grontmij.

Teknisk note nr. 15, CEBR for Rockwoolfondens forskningsenhed, 2006

Trygfondens tryghedsmåling 2015

Bilag 1: Geografisk fordeling af indbrud i Danmark 2015

Kommune stigende	Befolkningstal	Antal indbrud	Pr. 1000 indbyggere
Ærø	6698	12	1,79
Bornholm	42659	103	2,41
Fanø	3207	9	2,81
Læsø	1993	6	3,01
Samsø	4003	15	3,74
Lemvig	21946	91	4,14
Stevns	21948	142	6,46
Langeland	13563	88	6,48
Svendborg	59185	388	6,55
Struer	22642	153	6,75
Holstebro	57267	401	7
Morsø	22098	155	7,01
Thisted	45596	323	7,08
Lejre	26778	201	7,5
Odder	21593	167	7,73
Ringkøbing	-		
Skjern	58803	463	7,87
Herning	85217	691	8,11
Silkeborg	88016	733	8,32
Ikast-Brande	40176	338	8,41
Holbæk	69528	587	8,44
Hedensted	45954	390	8,48
Vejen	42807	368	8,59
Horsens	81565	702	8,6
Frederikssund	44246	381	8,61
Albertslund	27706	239	8,62
Skive	48300	422	8,73
Brønderslev	35762	316	8,83
Viborg	92823	842	9,07
Assens	42128	384	9,11
Rebild	28900	264	9,13
Greve	47951	439	9,15
Vordingborg	46551	429	9,21
Faaborg-Midtfyn	52108	483	9,26
Ishøj	20756	194	9,34
Egedal	41031	387	9,43
Frederiksberg	95029	899	9,46
Køge	56848	538	9,46
Nyborg	31714	355	9,61

Næstved	80954	778	9,61
Solrød	20743	200	9,64
Kalundborg	49741	481	9,67
Aalborg	196292	1901	9,68
Guldborgsund	63211	619	9,79
København	518574	5105	9,84
Esbjerg	114595	1139	9,93
Slagelse	77457	770	9,94
Favrskov	46248	463	10,01
Roskilde	81285	815	10,02
Skanderborg	56636	578	10,2
Hjørring	67102	691	10,29
Nordfyn	29651	306	10,32
Tårnby	40214	418	10,39
Middelfart	37625	395	10,49
Vejle	105884	1115	10,53
Frederikshavn	62525	662	10,58
Billund	26235	280	10,67
Tønder	40216	431	10,71
Sønderborg	76793	837	10,89
Halsnæs	31013	339	10,93
Kerteminde	23743	260	10,95
Mariagerfjord	47762	523	10,95
Lolland	47757	533	11,16
Gladsaxe	63233	712	11,25
Faxe	35441	400	11,28
Sorø	29458	333	11,3
Aabenraa	60392	683	11,3
Ballerup	47398	540	11,39
Fredensborg	39254	451	11,48
Odense	187929	2256	12
Varde	50475	607	12,02
Brøndby	33762	408	12,08
Dragør	13411	163	12,15
Ringsted	32442	396	12,2
Aarhus	302618	3698	12,22
Høje-Taastrup	47400	594	12,53
Randers	94221	1185	12,57
Vesthimmerland	38495	486	12,62
Hvidovre	49366	624	12,64
Norrdjurs	38390	489	12,73
Hillerød	47081	603	12,81
Furesø	37864	486	12,83
Gentofte	69794	901	12,91

Kolding	88519	1156	13,05
Vallensbæk	13365	178	13,31
Allerød	23821	321	13,47
Fredericia	49690	672	13,52
Lyngby-Taarbæk	51532	701	13,6
Haderslev	56508	801	14,17
Syddjurs	41314	616	14,91
Rødovre	36228	545	15,04
Herlev	26635	403	15,13
Rudersdal	53915	836	15,5
Hørsholm	24310	379	15,59
Jammerbugt	38990	530	15,59
Glostrup	21008	336	15,99
Helsingør	61053	1039	17,01
Odsherred	33159	606	18,27
Gribskov	40627	830	20,42

Bilag 2: Teoretisk baggrund for certificering som indbrudsforebyggende metode

---

Opfattelsen af kriminalitet og forebyggelse af kriminalitet har ændret sig gennem de seneste årtier. Hvor man tidligere i langt overvejende grad så kriminalitet som betinget af socialpsykologiske forhold hos den enkelte person, er der nu en parallel opfattelse af kriminalitet som resultat af det moderne samfunds store og fristende muligheder for gevinst ved at begå kriminalitet. Den store stigning i den anmeldte kriminalitet fra 1960 og fremefter i stort set alle vestlige lande forklares nu overvejende med begrebet "Crime as opportunity". Herved forstås det forhold, at det moderne samfunds velstand byder på store muligheder for materiel gevinst, især ved ejendoms kriminalitet. Samtidig er der sket store forandringer i befolkningens dagligdag, hvilket har givet mindre social overvågning af lokalområderne med øgede muligheder ("opportunities") for at kunne begå kriminalitet uden at blive opdaget.

De forøgede muligheder for kriminalitet vurderes at have sammenhæng med funktionstømning af lokalområder og dermed mindre interaktion og mindre naturlig overvågning i områderne, indflytning i ensformige, anonyme boligområder, centralisering af handel og erhverv, ændret arbejdsmarked (fx kvindernes deltagelse i udearbejde), børn i institution over store dele af døgnet, stærkt forøget brug af motoriserede transportmidler, mange og lange ferier, mv. Dette har skabt tids- og brugsmønstre, der har efterladt områder uden mennesker i store dele af døgnet.

At det er blevet nemmere at begå kriminalitet, uden at nogen opdager det, bidrager således til, at kriminalitet kan opleves som mere attraktiv end tidligere. På den baggrund har den såkaldte situationelle tilgang til forebyggelse udviklet sig gennem de senere årtier. Den har fokus på dét, der i *den konkrete situation* henholdsvis hæmmer eller fremmer kriminalitet og søger via dette fokus at reducere sandsynligheden for, at kriminalitet opstår. At begå kriminalitet søges gjort mindre attraktivitet, hvilket sker ved at forhindre eller besværliggøre adgang til kriminelle mål, øge risikoen for opdagelse, mindske udbyttet af en kriminel handling, undgå provokationer og vanskeliggøre undskyldninger for kriminel adfærd.

Ud fra denne forebyggelsestilgang kan mange andre myndigheder end politiet inddrages i arbejdet med at forebygge kriminalitet. Også organisationer, foreninger og borgere har med denne forståelse direkte indflydelse på, hvor nemt eller vanskeligt det er at begå kriminalitet. Borgernes egen beskyttelse mod indbrud via fx en certificeringsordning som i Holland er et eksempel herpå.

Den situationelle tilgang indgår som en del af den internationale betegnelse CPTED (Crime Prevention Through Environmental design), der rummer en række strategier til at forebygge kriminalitet i det bebyggede miljø via fysisk planlægning og design. Især fire kriminologiske teorier har påvirket udviklingen af CPTED, nemlig rutineaktivitetsteorien (Cohen et al 1979), rational-choice-teorien (oprindeligt Beccaria, 1764-1872, mange andre senere, fx Vold et al, 2002, Kinney 2010), crime pattern-teorien (Brantingham et al 1981/2010) og broken-

windows-teorien (Wilson et al 1982). Fælles for dem er et stærkt situationelt fokus på kriminaliteten. Det indebærer, at teorierne ikke beskæftiger sig med folks kriminelle dispositioner, men med miljøets betydning for folks beslutningsproces, fx konkrete beslutninger om at begå kriminalitet.

Rutineaktivitetsteorien beskriver en tæt sammenhæng mellem det almindelige hverdagslivs rutiner og forekomsten af kriminalitet, og at den kriminelle gerning skabes ved en samtidig tilstedeværelse af tre elementer: en motiveret forbyrder, et egnet offer og fravær af opsyn.

Rational choice-teorien bygger på en antagelse om, at mennesker generelt søger den nemmeste vej til målet, at de overvejer cost og benefit. Kriminelle er i denne henseende ikke anderledes end lovlydige borgere, men begår kriminalitet, hvis gevinsterne er større end omkostningerne. Rational choice kan i denne forbindelse handle om både materielle ting og personlig status.

Crime pattern-teorien sætter især fokus på, hvordan kriminelles hverdagsrutiner influerer på kriminalitetsmønstret geografisk set. På basis af hverdagslivets erfaringer opbygger kriminelle et såkaldt "opmærksomhedsrum", som består af områder, de kender, og hvor de vælger deres mål.

I Broken-window-teorien er hovedargumentet, at synlig småkriminalitet i et byområde ikke bare vil føre til mere kriminalitet af samme art, men også kan medføre mere grov kriminalitet.

I CPTED indgår også ideer om, at borgerne vil øge deres ansvarlighed over for byområder ved større territorial tilknytning, fx ved graduerede zoner fra offentlig til privat, ligesom der indgår en opfattelse af betydningen af såkaldte "øjne" på eller i gaden, altså borgerens visuelle opmærksomhed på byområderne.

Den hollandske certificeringsordning (PKVW) bygger på samme forståelse af kriminalitet og forebyggelsesmuligheder, som kort er beskrevet ovenfor. Bag denne forståelse findes således en række kriminalitetsteorier, der er udviklet i forskellige vestlige lande gennem de seneste årtier.

I forbindelse med den hollandske ordning fremhæves desuden inspirationen fra pattern-language-typologien (Ishikawa et al 1977). Den beskriver brugbare designelementer inden for forskellige skalatrin fra by til bygningsdel. Et type-mønster kan løse en særskilt designudfordring, når det indgår sammen med andre mønstre i en helhed. Typologien identificerer 253 designelementer. I den hollandske ordning blev 55 til at begynde med fremhævet for at have mulig indflydelse på kriminalitet (og omsat til krav i certificeringsordningen). Siden blev antallet reduceret til 48 og for nylig i 2015 til 39 med henblik på at forenkle den hollandske ordning.

Bilag 3: Kvalitativ afdækning af udvalgte interessenters syn på en dansk indbrudscertificeringsordning

---

I det følgende præsenteres resultatet af en kvalitativ afdækning af udvalgte interessenters syn på en dansk indbrudscertificeringsordning. Afdækningen er foretaget i perioden december 2015 til februar 2016 som baggrund for rapporten.

Formål

Formålet med afdækningen er at få belyst følgende tre spørgsmål:

- Hvilke fordele oplever interessenterne, at en indbrudscertificeringsordning kan medføre?
- Hvilke udfordringer oplever interessenterne, at der kan være for en succesfuld implementering af en indbrudscertificeringsordning?
- Hvilke forudsætninger ser interessenterne for en succesfuld implementering af en indbrudscertificeringsordning i Danmark?

Afdækningen af interessenternes syn på en certificeringsordning i Danmark sker ud fra et ønske om - allerede i udviklingen af en certificeringsordning - at kunne adressere interessenternes ønsker, behov og eventuelle bekymringer i forhold til en indbrudscertificeringsordning. Det mener TrykkeByer skaber det bedste grundlag for en bred opbakning til en ordning og dermed for et konstruktivt samarbejde omkring den.

Metode

Afdækningen er gennemført som en kvalitativ undersøgelse baseret på interviews med repræsentanter fra 19 udvalgte organisationer (nogle steder har flere repræsentanter fra samme organisation deltaget).

Interviewpersonerne repræsenterer en række organisationer og virksomheder, som har eller kan få en interesse i en dansk indbrudscertificeringsordning. Følgende har deltaget:

- Dansk Byggeri, Jan Alstrøm
- Forsikring & Pension, Tine Aabye
- Midt- og Vestsjællands Politi, Kriminalpræventivt sekretariat, Johnny Winther mfl.
- Det Kriminalpræventive Råd, Hans Peter De Place
- Sikkerhedsbranchen, Kasper Skov Mikkelsen
- Velux, Mick Schou Rasmussen mfl.
- Rigspolitiet, Nationalt Forebyggelses Center, Jan Elleby
- Sydøstjyllands Politi, Kriminalpræventivt Sekretariat, Jørn Juhl Nielsen
- Teknologisk Institut, Morten Lægaard
- Vestegnens Politi, Kriminalpræventivt sekretariat, Bent Nicolajsen
- Ballerup Kommune, Lone Schock (byplanlægger) mfl.
- Domea, Klavs Hedelund
- Dansk Brandteknisk Institut, Maiken Skriver Poulsen
- Boligselskabernes Landsforening, Olav Kirschhof mfl.
- Vinduesindustrien, Johnny Jensen

- Dansk Industri, Kristian Henningsen
- LivingLab Dovista, Peter Grønlund
- Jeld-Wen, Britta Tipsmark Hougaard
- Parcelhusejernes Landsforening, Allan Malskær

Listen dækker selvsagt ikke alle interessenter, og i en senere udviklings- og implementeringsproces kan det således være en fordel at involvere flere interessenter.

Formålet med de kvalitative interviews er at afdække informanternes syn på en eventuel indbrudscertificering i Danmark med henblik på at forstå og håndtere det udgangspunkt, som interessenterne vil anskue og tilgå certificeringsordningen ud fra. Derfor er samtlige interviews gennemført ud fra en fænomenologisk tilgang (dvs. fokus på at beskrive det givne) frem for en konfronterende tilgang (dvs. med fokus på at konfrontere informanterne med eget og andres udsagn). Denne fremgangsmåde, vurderer vi, er givtig i forhold til at sikre det fremtidige samarbejde om en eventuel certificeringsordning.

En udfordring ved tilgangen er imidlertid, at informanterne ikke blot er objektive informanter vedrørende en eventuel certificeringsordning i Danmark, men også subjektive interessenter (hvilket netop er årsagen til, at de indgår i undersøgelsen). Samtlige informanter taler således ud fra en særlig position (fx ideologisk, strategisk eller økonomisk), som i større eller mindre grad og mere eller mindre bevidst sætter rammen for deres svar. I praksis kan det blandt andet komme det til udtryk ved, at informanter som i udgangspunkt er positivt indstillet over for en certificeringsordning sandsynligvis vil have mest fokus på fordelene ved at indføre en sådan, mens informanter som i udgangspunkt er mere forbeholdne måske vil have mere fokus på udfordringerne¹⁷.

Vi er naturligvis ikke blinde overfor den påvirkning informanternes position kan have på deres svar. Som alternativ til konfronterende interviews har vi derfor valgt – uafhængigt af interviewene og informanterne – at knytte en kort kommentar til hver af de oplevede udfordringer¹⁸. Formålet hermed er ikke at afdække en sandhed, men at forholde os konstruktivt til de oplevede udfordringer med henblik på bedre at kunne håndtere dem i det videre udviklingsarbejde, såfremt nogen vælger at gå i gang med at udvikle og implementere en indbrudscertificeringsordning i Danmark. Det skal understreges, at vores kommentar ikke er tænkt som en færdig løsning, men blot som en overordnet skitse til, hvordan der i det konkrete udviklingsarbejde eventuelt kan arbejdes med interessenternes oplevede udfordringer.

---

¹⁷ Det er ifølge Steinar Kvale et grundvilkår ved kvalitative interviews, at alle informanter er underkastet diskurser, magtrelationer og ideologer, som påvirker, hvad de taler om - og hvordan (Kvale et al 2015)

¹⁸ Vi fokuserer her alene på udfordringerne, fordi vores ærinde er at vurdere, hvorvidt der er udfordringer af en sådan styrke og/eller karakter, at de kan/bør bremse en eventuel videre udviklings- og implementeringsproces af en indbrudscertificeringsordning i Danmark. De påpegede fordele kunne således også konfronteres, men fordi de overordnede fordele af indbrudscertificeringsordningen (reducerede indbrudstal) allerede er dokumenteret i Holland, er det ikke vores ærinde her, at vurdere ordningens eventuelle øvrige fordele.

De 19 kvalitative interviews er alle gennemført som semistrukturerede interviews. Det betyder, at der på forhånd er udarbejdet en interviewguide til hvert interview. Interviewguiden definerer en række temaer, som interviewet skal omhandle, men strukturen i interviewet er løs og levner dermed plads til at forfølge problemstillinger, som viser sig relevante undervejs i interviewet. For hvert interview er der udarbejdet et kort skriftligt referat.

Resultater

Følgende sammenfatning er struktureret omkring undersøgelsens centrale spørgsmål hhv. fordele, udfordringer og forudsætninger knyttet til implementeringen af en frivillig indbrudscertificeringsordning¹⁹.

Fordele ved en indbrudscertificeringsordning

- Færre indbrud

Blandt samtlige interessenter er der enighed om, at den største fordel ved at implementere en frivillig indbrudscertificeringsordning er færre indbrud. Ønsket om færre indbrud er hovedårsagen til, at ingen interessenter umiddelbart er afvisende overfor videre dialog om en indbrudscertificering. Samtlige interessenter har nemlig et relativt stærkt ønske om at tage et samfundsmæssigt ansvar i forhold til de høje danske indbrudstal, og der bakkedes derfor op om en videre dialog om en eventuel certificeringsordning.

- Skarpere fagligt fokus i det indbrudsforebyggende arbejde

Mange interessenter nævner, at en indbrudscertificeringsordning kan medføre et skarpere fagligt fokus, hvis certificeringsordningen baserer sig på dokumenteret viden om, hvad der virker indbrudshæmmende. Derudover vil en certificeringsordning kunne brede det metodefaglige fokus ud, således at indbrudsforebyggelse ikke blot handler om skalsikring af den enkelte bolig men også om byplanlægning samt indretning og forvaltning af fælles arealer mm. Det sidste er et felt, som der på nuværende tidspunkt kun i begrænset omfang fokuseres på i det indbrudshæmmende arbejde i Danmark, og som en certificeringsordning kan være med til at sætte fokus på. Dermed banes vejen for en mere helhedsorienteret tilgang i det indbrudsforebyggende arbejde, som vil gøre forebyggelsesarbejdet mere effektivt.

- Bedre overblik og mere systematik

Hovedparten af interessenterne efterlyser et bedre overblik over, hvad der reelt virker indbrudshæmmende i forskellige situationer. Flere interessenter fortæller, at de oplever at arbejde lidt i blinde – ikke mindst når det handler om at skulle prioritere forskellige indbrudshæmmende tiltag. Det handler både om manglende viden og om manglende overblik over den store informationsmængde, der allerede findes. På den baggrund efterlyser flere interessenter et katalogisk overblik over, hvad man kan gøre, hvordan man kan gøre det, og hvordan forskellige tiltag kan og bør prioriteres i forhold til hinanden mm. En certificeringsordning vil hjælpe med at skabe dette overblik, fordi ordningen vil basere sig på prioriterede kriterier, som beskrives klart og overskueligt. Overblikket vil således kunne kvalificere aktørerne til at tage kvalificerede valg i det indbrudshæmmende arbejde, ligesom rådgivningen

---

¹⁹ Interessenter har haft sammenfatningen til gennemsyn med mulighed for at kommentere.

på området vil ske med udgangspunkt i en fælles referenceramme, som vil gøre arbejdet mere ensartet, systematisk og målrettet²⁰

- Nemmere samarbejde på tværs af brancher/aktørgrupper

En indbrudscertificeringsordning vil give indbrudsområdet fælles spilleregler og sprogbrug, som kan optimere det indbrudsforebyggende samarbejde på tværs af brancher og aktører. Det indbrudsforebyggende arbejde er et bredt felt, som involverer mange forskellige aktører, og for flere interessenter er samarbejdet vanskeligt eller trægt, fordi alle aktører indgår i samarbejdet med egen dagsorden og ud fra egen referenceramme. En certificeringsordning kan bidrage med en ensretning af indbrudsområdet, som kan understøtte det lokale tværfaglige samarbejde. En certificeringsordning vil derfor gøre det nemmere at tale om det indbrudsforebyggende arbejde samt sætte og bibeholde fokus på området på tværs af faggrænser.

- Godt kommunikationsværktøj

Flere interessenter fremhæver, at en indbrudscertificeringsordning vil kunne fungere som et godt og tiltrængt kommunikationsredskab i forhold til indbrud. Hvad enten det gælder politikere, borgere, producenter mm., er det indbrudsforebyggende arbejde vanskeligt at kommunikere, fordi det er et stort felt, som foregår på mange niveauer, og som involverer mange forskellige aktører. En certificeringsordning vil kunne sætte fokus på indbrudsområdet og give kommunikationen et drive og en rød tråd, som mangler i dag. Flere repræsentanter fra politiet siger, at en indbrudscertificeringsordning vil give mening at indarbejde som en del af den eksisterende oplysningsvirksomhed i forhold til især borgerne.

- Mersalg

Flere producenter nævner muligheden for, at en indbrudscertificeringsordning kan medføre et mersalg af indbrudshæmmende produkter. Det er opfattelsen, at der i dag kun er lille efterspørgsel efter indbrudssikre produkter, men at interessen er stigende. Flere producenter nævner muligheden for, at en indbrudscertificeringsordning kan medføre et mersalg, såfremt ordningen udbredes i tilstrækkelig grad via øget fokus på fordelene ved indbrudssikre produkter.

Sikkerhedsbranchen ser en indbrudscertificeringsordning som en mulighed for i højere grad at kunne indtage det private sikringsmarked. Indtil nu har sikkerhedsbranchen primært fokuseret på erhvervsejendomme, men en certificeringsordning målrettet private boliger kan give sikkerhedsbranchens medlemmer nye potentielle kundegrupper.

---

²⁰ I 2015 udgav Udlændinge-, Integrations, og Boligministeriet publikationen "Værktøjskasse til indbrudsforebyggelse i alment boligbyggeri". Værktøjskassen indeholder et overblik over indbrudsforebyggende tiltag til brug i almene boligområder, primært etagebyggeri - og er således et skridt på vejen imod, hvad interessenterne efterspørger. Værktøjskassen fokuserer imidlertid stort set alene på skalsikring og indeholder ingen form for prioritering blandt de forskellige muligheder.

- Brandingværktøj

En frivillig indbrudscertificeringsordning kan fungere som en god brandingstrategi for kommuner, boligområder og bygherrer via ordningens signal om kvalitet og tryghed. Det kan gøre boliger/områder mere attraktive og tiltrække flere borgere for fx kommuner og boligselskaber. På linje hermed kan certificering af privatboliger være en måde at opnå en højere kreditvurdering/salgspris på en ejendom.

Udfordringer ved en indbrudscertificeringsordning

- Risiko for social slagside på boligområdet

Enkelte interessenter frygter, at en frivillig indbrudscertificeringsordning vil medføre en social slagside for det almene boligområde. En indbrudscertificeringsordning kan være en fordel for områder, som certificeres, men hvad med områder, som ikke certificeres? En frivillig certificeringsordning risikerer at skabe en slags A- og B-hold på boligområdet, fordi certificeringen sandsynligvis oftest vil ske i ressourcestærke områder, som dermed potentielt bliver endnu stærkere i forhold til de resourcesvage områder.

TryggeByer mener:

Risikoen for social slagside kan adresseres via certificeringsordningens finansiering. Ved en (delvis) offentlig finansiering gennem tilskudsordninger til indbrudsforebyggende tiltag (a la energitilskudsordningen) vil flere, som ellers ikke har ressourcer til det, kunne benytte sig af ordningen. Det svarer til, hvad flere kommuner gør i Holland. En mulighed kunne også være, at indbrudshæmmende hensyn indføres som kriterium for tildeling af støtte fra Landsbyggefonden i særlige tilfælde. Fx at der tages hensyn til antallet af indbrud/bolig/år i boligafdelingen, eller at der ydes tilskud til bedre skalsikring i områder med indbrudstal over et vist niveau.

- Uklar signalværdi

Enkelte interessenter stiller spørgsmålstegn ved, hvad certificeringsordningen reelt vil signalere, og hvordan der etableres en ordning, som kan fremstå fair og fornuftig. Er det godt eller skidt, hvis et område ikke er certificeret? – Er det udtryk for, at der kan være mange indbrud (på grund af den manglende certificering) eller udtryk for, at der er så få indbrud i området, at der ikke er behov for at certificere? Interessenterne frygter, at boligområder, som ikke er plaget af indbrud, vil se sig nødsaget til at blive certificeret blot for at sende de rette signaler. Det vil gøre ordningen til en slags pengemaskine, hvor der certificeres uden et reelt behov.

TryggeByer mener:

Bekymringen er relevant, og derfor bør signalværdien i en certificeringsordning overvejes grundigt. Uklar signalværdi synes imidlertid ikke at være en udfordring i den hollandske certificeringsordning – måske fordi selve certifikatet umiddelbart kun spiller en lille rolle i den samlede ordning. Synlige certifikater er således kun lidt udbredt i boligområder, samtidig med at en del borgere vælger at opfylde certificeringsordningens krav uden at foretage selve certificeringen. Signalværdien synes således at være underordnet i forhold til ordningens forebyggende effekt. Såfremt en dansk certificeringsordning får funktion som en slags bran-

dingsstrategi kan en eventuel uklar signalværdi muligvis håndteres gennem formidlingen af certificeringsordningen.

- Manglende efterspørgsel fra forbrugerne

Flere interessenter italesætter, at forbrugerne på nuværende tidspunkt kun i ringe omfang efterspørger indbrudssikre produkter til skalsikring. En repræsentant fra politiet siger, at borgerne generelt set mangler incitament til at forebygge, fordi det er en udbredt holdning, at forsikringen jo alligevel betaler ved et indbrud. Han taler om en holdningsmæssig barriere, som er opbygget gennem årtier som en forsikringskultur i stedet for – som det burde være – en sikringskultur. Kerneargumentet er, at hvis ikke forbrugerne efterspørger produkterne, kan det ikke betale sig for producenterne at producere dem.

TryggeByer mener:

Jf. beskrivelsen af fordelene ovenfor oplever flere producenter en stigende efterspørgsel efter indbrudshæmmende produkter fra forbrugerne. Samtidig påpeges det, at indførelsen af en indbrudscertificering i sig selv kan medføre en øget efterspørgsel, da den tydeliggør over for forbrugerne, hvad de får ud af at vælge indbrudssikre produkter. Et mersalg kræver dog, at certificeringsordningen udbredes i tilstrækkelig grad og eventuelt bakkes op af forskellige tilskudsmuligheder. Vi mener derfor, at en manglende efterspørgsel sandsynligvis kun vil gøre sig gældende – hvis overhovedet – i certificeringsordningens opstartsperiode.

- Økonomisk belastende for producenter at levere certificerede produkter

Enkelte producenter påpeger, at det vil have negative økonomiske konsekvenser for producenterne at levere certificerede indbrudshæmmende produkter som følge af udgifter til test og certificering. Især for små producenter vil det være en økonomisk belastning, som kan reducere deres konkurrenceevne. Producenterne peger på, at forbrugerne i sidste ende kommer til at betale merudgiften med testning og certificering, og at efterspørgslen på de indbrudshæmmende produkter dermed bliver lille.

TryggeByer mener:

Test af et produkts indbrudshæmmende effekt koster ifølge Teknologisk Institut minimum 25.000 kr. Hertil kommer en årlig udgift til vedligeholdelse af certifikatet på ca. 10.000 kr. samt udgifter forbundet med udviklingen af selve produkterne.

Ifølge Cowi må udviklingen af produkter, som efterlever eksempelvis EN 1627 formodes at påføre industrien omkostninger - omkostninger som i sidste ende muligvis overføres til forbrugerne (COWI 2015). Erfaringerne fra Holland taler imidlertid for, at udgifterne kan holdes nede, hvis omstillingen til produktion af indbrudssikrede produkter sker som led i producenternes almindelige produktudvikling. En tilpasning til EN 1627 må ifølge COWI desuden formodes at øge konkurrencen på det danske marked og således trække markedspriserne i nedadgående retning til fordel for forbrugerne (COWI 2015). Samtidig udvides producenternes potentielle markeder til at omfatte alle lande som følger EN 1627, hvilket på længere sigt måske kan opveje udgiften forbundet med produktudvikling, test og certificering.

Ifølge Teknologisk Institut er flere store danske producenter af døre og vinduer begyndt at anmode om test af produkter i henhold til EN 1627. Tidligere blev test typisk udført efter kravene i det engelske "Secured by Design" med henblik på det engelske marked. England har imidlertid åbnet op over for kravene i EN 1627, hvilket tilskynder danske producenter til test i forhold til EN 1627. Der er således allerede - og uafhængig af en eventuel indbrudscertificeringsordning i Danmark - påbegyndt en proces, hvor flere danske producenter producerer, tester og certificerer produkter i henhold til EN 1627.

Det kan dermed diskuteres, hvorvidt udgifterne forbundet med produktcertificering nødvendigvis er en udfordring for indførelsen af en certificeringsordning. Dels er det uklart, hvor store udgifterne for producenterne reelt ender med være, dels finder produktcertificeringen allerede så småt sted uafhængig af en eventuel certificeringsordning. Dog er det rimeligt at diskutere, præcis hvilke regler og krav der skal gælde for certificering af indbrudshæmmende produkter, og hvilken overgangsperiode der bør være i forbindelse med nye krav. Dette er især relevant i forhold til test og certificering af delkomponenter (beslag, skruer, låse mv.), som der pt. ikke findes danske bestemmelser for.

- Tryghedshensyn versus andre hensyn – prioritering og produktion

Flere interessenter nævner, at tryghed og indbrud er vigtige hensyn i nybyggerier og renoveringsprojekter, men at hensyn til tryghed og indbrudsforebyggelse er i hård konkurrence med andre hensyn, fx miljø, støjhæmning, klima, genbrug mm. Flere interessenter siger således, at en indbrudscertificeringsordnings mulighed for at slå igennem beror på evnen til at få forbrugere og bygherrer til at prioritere tryghedshensyn frem for andre hensyn.

Vindues- og dørproducenterne fremhæver forholdet mellem flere konkurrerende hensyn som en udfordring for certificering af indbrudshæmmende produkter. Ifølge producenterne kan indbrudssikring af døre og vinduer teknisk set godt lade sig gøre, men hensynet til indbrudshæmning skal spille sammen med andre hensyn, fx energi- eller støjhensyn. Udfordringen er at få de forskellige hensyn til at spille sammen, så et produkts optimering af indbrudsbeskyttelsen ikke får konsekvenser for produktets ydeevne i forhold til andre hensyn.

Endelig påpeger enkelte interessenter, at en indbrudscertificeringsordning vil medføre en begrænsning af udbuddet af produkter, der er centrale for den danske bygningskultur. Fx er dannebrogsvinduet et af danskernes mest anvendte produkter, men på grund af dannebrogsvinduets lukkesystem kan det på nuværende tidspunkt ikke certificeres efter de europæiske standarder. Man kan således forestille sig situationer, hvor indbrudshensynet vil komme i konflikt med hensyn til dansk bygningskultur.

TryggeByer mener:

TryggeByer mener, at tryghedshensynet først og fremmest kan sikres ved politisk opbakning til det indbrudsforebyggende arbejde og dermed til prioritering af det indbrudshæmmende hensyn. Politisk opbakning ændrer ikke ved konkurrencen med andre hensyn, men det indbrudshæmmende hensyn er alt andet lige nemmere at prioritere, hvis certificeringsordnin-

gen eksisterer, og man derigennem kan få et klart overblik over, hvilke hensyn der skal tages, hvornår, af hvem og hvordan.

Den teknisk udfordring vedrørende det enkelte produkts ydeevne i forhold indbrudshensyn, herunder dannebrogsvinduets lukkesystem (og eventuelt andre lignende udfordringer) er pt. reel, men må formodes at kunne overkommes med tiden. Man må formode, at der med tiden kan udvikles et certificeringsmuligt lukkesystem til dannebrogsvinduerne i betragtning af, at dannebrogsvinduet er blandt de mest solgte vinduer i Danmark.

- Manglende dokumentation af effekt i en dansk kontekst

Enkelte interessenter efterspørger mere præcis viden om effekten af ordningen i en dansk sammenhæng. Det anføres, at det er vanskeligt at skabe bred opbakning til en ordning uden at kunne dokumentere effekten af den.

TryggeByer mener:

Eftersom der ikke findes en dansk indbrudscertificeringsordning, findes der selvsagt ikke dokumenterede effekter i en dansk sammenhæng. Effekterne af den hollandske ordning er imidlertid veldokumenterede både i forhold til skalsikringsdelen og ordningen som helhed, og der er umiddelbart ingen grund til at tro, at effekten af en indbrudscertificeringsordning i Danmark skulle være meget anderledes end i Holland. Niras arbejder på nuværende tidspunkt med et forsøg, som forhåbentlig vil give mere viden om effekten af indbrudssikring i en dansk kontekst inden for den almene boligsektor. Som opfølgning på foreliggende rapport er der desuden lagt op til en pilotperiode, som blandt andet omfatter konkrete afprøvninger af delementerne af en certificeringsordning i Danmark.

- Manglende behov

Flere interessenter stiller spørgsmålstegn ved, hvorvidt der reelt er behov for en indbrudscertificeringsordning i Danmark. Især henvises til, at indbrudstallet i Danmark har været faldende de senere år, og at de nuværende initiativer på området derfor bør fortsætte frem for at implementere nye. En frivillig certificeringsordning anses ikke nødvendigvis for en mere farbar vej end andre forebyggelsestiltag.

TryggeByer mener:

Indbrudstallet er fortsat meget højt både i en historisk og international kontekst, og såfremt man ønsker at komme indbrudssituationen til livs, er der behov for at gøre noget andet end hidtil. En certificeringsordning er ikke nødvendigvis den eneste farbare vej, men i betragtning af de veldokumenterede resultater i Holland, er certificering oplagt. Ingen kriminalpræventive metoder er gratis, og det er derfor vigtigt at vælge metoder, som giver størst værdi for færrest ressourcer - og i den sammenhæng synes en certificeringsordning at være en god løsning.

Forudsætninger for en succesfuld indbrudscertificeringsordning

Interessenterne er blevet spurgt om, hvad der set fra deres position skal til, for at de vil bakke op om en frivillig indbrudscertificeringsordning – hvilke forhold skal der tages højde for i udviklingen, implementeringen og driften af en frivillig indbrudscertificeringsordning for at sikre ordningens succes?

Nedenfor gengives samtlige forudsætninger, som er nævnt blandt interessenterne - nogle forudsætninger er nævnt af mange interessenter, mens andre kun er nævnt af enkelte. Forudsætningerne skal forstås som ønsker til en fremtidig certificeringsordning og ikke nødvendigvis som ufravigelige krav. Det er altså forhold, som en videre udviklings- og implementeringsproces skal forholde sig til og i videst muligt omfang forsøge at imødekomme med henblik på at opnå så stor opbakning til ordningen som muligt.

Ifølge de danske interessenter skal en frivillig indbrudscertificeringsordning:

- ✓ Være enkel og overskuelig, dvs. bygge på et begrænset antal klart definerede krav, som kan opnås på en overskuelig måde.
- ✓ Være brugerdrevet dvs. efterspurgt af forbrugerne - i hvert fald med tiden.
- ✓ Være forankret i en stærk, troværdig og uvildig organisation.
- ✓ Give mening i praksis, dvs. at såvel ordningens indbrudsforebyggende potentiale som ordningens praktiske struktur og sammensætning skal være klar for både forbrugerne og aktørerne involveret i ordningen.
- ✓ Følge de europæiske standarder når det gælder produktcertificering og basere sig på valgfrihed vedrørende valg af anerkendt EU-testinstitut.
- ✓ Basere sig på evidens dvs. tage udgangspunkt i indbrudshæmmende tiltag, som har en dokumenteret positiv effekt i forhold til indbrud.
- ✓ Være troværdig hvad angår ordningens effekt.
- ✓ Basere sig på modus operandi dvs. på viden om, hvordan indbrud rent faktisk foregår frem for på gisninger om, hvordan de foregår. Der skal sættes ind, hvor der er et reelt behov.
- ✓ Have en vis volumen dvs. at ordningen skal have mange brugere.
- ✓ Være billig for både forbrugerne og aktørerne involveret i ordningen.
- ✓ Være fleksibel dvs. mulig at tilpasse de konkrete forhold – herunder indeholde mulighed for, at samme certificerings rating kan opnås på forskellige måder afhængig af de konkrete forhold.
- ✓ Indeholde en form for graduering frem for blot at være enten/eller, dvs. at man kan opnå forskellige grader eller typer af indbrudscertificering.
- ✓ Omfatte et gennemtænkt og anvendeligt formidlingsmateriale om ordningens effekt, forankring og drift.
- ✓ Eventuel produktcertificering bør basere sig på resultatkrav frem for metodekrav, dvs. at der skal stilles krav til produktets indbrudsmodstandskraft men ikke til, hvordan denne modstandskraft opnås i forhold til specifikke komponentløsninger (dvs. funktionsbaseret testning og certificering).
- ✓ Tage højde for hvordan de udgifter, som påføres industrien og forbrugerne ved at vælge indbrudsforebyggende produkter, reduceres mindst muligt.

- ✓ Være helhedsorienteret dvs. inkludere krav til byplanlægning, området, udeområder, bygningsdesign, fælles arealer mm. og ikke blot skalsikring eller løsrevne komponentcertificeringer.

Selve udviklingen og implementeringen af en frivillig indbrudscertificeringsordning skal:

- ✓ Involvere relevante aktører for at sikre konkret tilpasning.
- ✓ Foregå over tid og tage hensyn til producenterne behov for tid og timing.

Bilag 4: Forslag til projektskitse for pilotprojekt

Projektets baggrund

I perioden september 2015 til juni 2016 gennemførte Tryggebyer et afdækningsprojekt vedrørende mulighederne for indbrudscertificering i Danmark. Projektet tog udgangspunkt i et ønske om at påvirke det faktum, at Danmark ligger i toppen i Europa, når det gælder indbrud, og at drage nytte af de positive erfaringer man i Holland har gjort med indbrudscertificering (Police Label Secure Housing). Projektet havde til formål at undersøge grundlaget for at implementere en hollandsk inspireret certificeringsordning i en dansk kontekst og i givet fald definere, hvordan dette kan ske. Projektets fokus var primært rettet mod en certificeringsordnings mulige organisering, finansiering, forankring og implementering i en dansk kontekst. Projektet indeholdt således ikke en implementering af en certificeringsordning, men var alene en forundersøgelse af grundlaget for en mulig implementering af ordningen.

Projektet blev afsluttet med en opsamlende rapport, hvor udfordringer og fordele ved en certificeringsordning i Holland og Danmark blev kortlagt og vurderet. Foreliggende projektbeskrivelse hviler på denne rapport og kan således ses som 'næste skridt' mod en indbrudscertificering.

Projektets formål

Formålet med projektet er at implementere en indbrudscertificering i Danmark som et ca. 3-årigt pilotprojekt.

At implementere en certificeringsordning indebærer et væsentligt udviklingsarbejde, fordi certificeringsordningens delelementer skal udvikles løbende i en afprøvningsproces. Udviklingen må nødvendigvis foregå som en del af implementeringsprocessen, fordi delelementerne løbende skal evalueres og justeres. Det vil være afgørende for systemets driftspotentiale, at delelementerne fungerer optimalt hver for sig men også i sammenhæng. Det kræver et tæt samspil mellem en række forskellige aktører og dermed rum til løbende vurdering og tilpasning. Derfor er det ikke muligt at definere ordningens delelementer på forhånd og blot implementere disse. Og derfor tænkes udvikling og implementering som to sammenvævede processer i ét projekt.

Projektets leverancer

Projektet leverer følgende:

- Håndbøger som definerer og beskriver certificeringsordningens faglige indhold
- Udvikling af et uddannelsessystem knyttet til certificeringsordningen (herunder fastlæggelse af fagligt indhold, pædagogisk metode, undervisningsmateriale, undervisere mm)
- Udvikling af en kontrolfunktion for certificeringsordningen
- Formidling af certificeringsordningen til relevante målgrupper, herunder forsøgsprojekter
- Løbende evaluering og justering af certificeringsordningens delelementer
- Afsluttende rapport med anbefalinger til ordningens videre udvikling og drift

Projektets målgruppe

Certificeringsordningens målgruppe er i sidste ende borgerne. Målgruppen for foreliggende implementeringsprojekt er borgerne men også de professionelle, som er involveret i certificeringsordningens udvikling og drift.

Projektets metode

Projektet gennemføres som en løbende vekslen mellem udvikling og afprøvning af certificeringsordningens forskellige elementer dels certificeringsdelens forskellige indhold (skalsikring, bygningsdesign, byplanlægning), dels uddannelse, kontrolinstanser, mm. Det er afgørende, at certificeringsordningen ikke blot 'tænkes' men også afprøves inden for projektperioden, fordi en praktisk afprøvning og dertil hørende efterfølgende tilpasning vil gøre ordningen mere driftssikker efter udviklingsperioden. Det skal således allerede undervejs i udviklingsperioden sikres, at certificeringsordningen kan fungere og giver mening i praksis for de involverede aktører. Det er inden for tidsrammen ikke muligt at følge et og samme projekt fra idé via byplanlægning og byggeprojekt til evaluering af færdigt byggeri. Derfor må ordningens delelementer (ordningens faglige indhold, de tilknyttede uddannelser, ordningens forankring mm.) afprøves hver for sig som selvstændige mini-pilotafprøvninger inden for projektets samlede tidsramme. Det bør i denne sammenhæng bemærkes, at en eventuel evaluering af certificeringsordningens effekt i forhold til indbrud ligger uden for dette projekt (hertil er der brug for 1 – 2 år efter projektperioden for at kunne drage konklusioner om effekt).

Projektets organisering

Projektet gennemføres som et tværfagligt samarbejdsprojekt med en tværfaglig styregruppe, et centralt projektsekretariat og en række fagspecifikke arbejdsgrupper.

Styregruppe

Styregruppen er projektets ejer i udviklingsperioden og sammensættes af repræsentanter fra de forskellige finansieringskilder samt faglige hovedaktører og repræsentanter fra samarbejdsorganisationen. Der udpeges en styregruppeformand, som varetager den løbende kontakt med projektlederen på vegne af gruppen.

Styregruppen har til opgave at:

- Skaffe ressourcer
- Give projektet opbakning og mandat
- Træffe overordnede beslutninger og sikre, at de står ved magt
- Godkende projektets overordnede økonomiske dispositioner
- Legitimere projektet i og uden for selve projektorganisationen

Projektsekretariatet

Projektsekretariatet er projektets centrale arbejdsgruppe og bemannes af mindst 3 medarbejdere, hvoraf den ene er projektleder. Sekretariatsmedlemmerne ansættes til at gennemføre projektet, og det er således afgørende, at de udvælges ud fra faglige kriterier, så de er i stand til at levere kvalitetsmæssigt arbejde i alle dele af projektet.

Projektsekretariatet har til opgave at:

- Sikre fremdrift i projektet jf. projektets leverancer
- Nedsætte, styre og deltage i de fagspecifikke arbejdsgrupper
- Koordinere arbejdet på tværs af de fagspecifikke arbejdsgrupper
- Samarbejde med eksterne konsulenter, der er indkøbt til projektet
- Styre og koordinere tid og ressourcer
- Sikre løbende kommunikation såvel lodret som vandret i projektorganisationen
- Deltage i arbejdet med forsøg i relation til konkrete boligprojekter i henhold til udviklingen af certificeringsordningen

Fagspecifikke arbejdsgrupper

De fagspecifikke arbejdsgrupper sammensættes af eksperter på de forskellige fagområder og får ansvar for at udvikle den del af certificeringsordningen, som de er fagligt relateret til (skalsikring, bygningsdesign og byplanlægning, samt udarbejdelse af håndbøger, tilrettelæggelse af uddannelse, fastlæggelse af kontrolsystematik, fastlæggelse af relevante produkter, formidling og forbrugerinvolvering mm). Hver arbejdsgruppe har en formand, som refererer til projektlederen. Formændene har hver især ansvaret for, at arbejdsgrupperne når i mål med deres opgaver til tiden. I hver arbejdsgruppe sidder desuden en medarbejder fra projektsekretariatet, der har sekretærfunktion og sikrer den løbende koordinering mellem arbejdsgrupperne og mellem arbejdsgrupperne og projektledelsen.

De fagspecifikke arbejdsgrupper har til opgave at:

- Beskrive, præcisere og afgrænse det faglige delelement, som de dækker
- Sikre at delelementet kan implementeres i overensstemmelse med ordningens øvrige delelementer og under hensynstagen til øvrige relevante tiltag, gældende lovgivning, standardprocedurer mm.

Ved projektets opstart udarbejdes et kommissorium for såvel styregruppe, projektsekretariat som for de fagspecifikke arbejdsgrupper med angivelse af medlemmer, formål, opgaver, ressourcer, leverancer og milepæle.

Projektets løbeperiode

Projektet løber over 3 år i perioden ultimo 2016 – ultimo 2019. Der kan med fordel udarbejdes faseplaner ved projektets opstart.

Projektets budgetposter

Det er ikke muligt forud for etablering af samarbejdsorganisationen at præcisere budgettet i detaljer, da udgiftsniveauet for pilotprojektet afhænger af, hvad deltagerne hver især bidrager med. På nuværende tidspunkt kan følgende overordnede budgetposter dog påpeges (se næste side):

Budgetposter
Bemanding af projektsekretariat (fx 9 årsværk fordelt på 3 år)
Bemanding af fagspecifikke arbejdsgrupper (6 årsværk fordelt på 3 år)
Evalueringer (løbende i og som afslutning på projektperioden)
Kommunikation (formidlingsstrategi, formidling, materiale mm.)
Grafisk bistand (håndbøger, certifikat, hjemmeside, undervisningsmateriale mm)
Administration (husleje, telefon, computere, rejser, bogholderi, forsikring, eventuelt sygdom, barsel, mm)
Støtte til forsøg (produkter og arbejdskraft)

Finansieringsmuligheder

For at sikre et bredt ejerskab til certificeringsordningen bør udviklingsprojektet samfinansieres af flere forskellige fonde og organisationer. Følgende fonde og organisationer kan betragtes som potentielle bidragsydere:

- Trygfonden
- AP Møller fond
- RealDania
- Grundejernes Investeringsfond
- Forsikring & Pension
- Velux Fonden
- Rockwoolfonden
- DKR
- Vinduesindustrien
- Justitsministeriet – herunder politiet og Det Kriminalpræventive Råd

Bemærk venligst, at der ikke er indhentet interessetilkendegivelser fra ovenstående, hvorfor oversigten blot skal betragtes som *potentielle* finansieringsmuligheder.